

कनकाई नगरपालिकाको अठारौँ नगरसभामा नगरउप-प्रमुख आशा शिवाकोटीद्वारा प्रस्तुत
कनकाई नगरपालिकाको
(आ.व.२०८२/८३ को नीति तथा कार्यक्रम)

नगरसभाध्यक्षज्यू,
नगरसभासभासद् ज्यूहरु,
नगरसभासचिवज्यू,
सम्पूर्ण कर्मचारी तथा सञ्चारकर्मी ।

नेपालको संविधान बमोजिम दोस्रो पटक भएको स्थानीय तहको निर्वाचनबाट हामी दोस्रो कार्यकालका लागि निर्वाचित भएको तीन वर्ष पुरा भई चौथो वर्षमा काम गर्दैछौं। कनकाई नगरपालिकामा आठौँ आर्थिक वर्षको नीति, कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत भई कार्यान्वयन भइसकेको छ । हामी दोस्रो कार्यकालको चौथो वर्षको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दैछौं । नगरको विकासको निम्ति विगतदेखि वर्तमानसम्म विभिन्न भूमिकामा रही प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष साथ र सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण नगरबासी आमाबुबा, दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरुमा कनकाई नगरपालिकाको तर्फबाट हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु ।

१. देशमा युगान्तकारी राजनीतिक परिवर्तन भएको र सबै प्रकारका द्वन्द्वहरुको उदाहरणीय रूपमा व्यवस्थापन गर्दै लामो राजनीतिक अस्थिरता, सङ्क्रमणकाल र अन्योलको गोलचक्रबाट मुलुकलाई जनताकै त्याग, तपस्या र बलिदानका साथै निर्णायक फैसलाबाट महान उपलब्धिका कारण यो उचाइसम्म ल्याई पुर्याउन सफल भएको छ । यस ऐतिहासिक घडीमा, सर्वप्रथम ज्ञात अज्ञात अमर शहीदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै बेपत्ता भएका र पारिएका सबै परिवारलाई स्मरण गर्न चाहन्छु । राजनैतिक परिवर्तनका लागि यस नगरपालिकाबाट विभिन्न समयमा नेतृत्व प्रदान गर्नुहुने सबै अग्रज राजनीतिक तथा सामाजिक व्यक्तित्वहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाभाव प्रकट गर्न चाहन्छु ।
२. कनकाई नगरको भू-भाग प्रति माया गर्नु हुने सबै राजनीतिक दल, संचारकर्मीहरु, विभिन्न संघ-संस्था राष्ट्र सेवक तथा शुभेच्छुकहरु समेतबाट यस नगरलाई हालको संरचनामा रूपान्तरण गर्न खेल्नुभएको भूमिकाको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै यो ऐतिहासिक सफलताको निमित्त सबै प्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।
३. संविधानले कल्पना गरेको सबल राजनीतिक एवम् प्रशासनिक सङ्घीयतालाई सार्थक बनाउन स्थानीय तहमा निक्षेपित अधिकार र कर्तव्यलाई संस्थागत गर्नु हामी सबैको साझा दायित्व हो । यसर्थ स्थानीय तहलाई सफल, स्थिर र दिगो बनाई नगरबासीको जनभावना अनुरूप अधिकतम सेवा सुविधा उपलब्ध गराउने मूल लक्ष्य एकातिर छ भने विकासका समग्र सूचकहरुलाई दिगो विकास (SDG)का लक्ष्यहरूसँग जोड्दै नगरलाई मुलुकको सर्वोत्कृष्ट नगरको रूपमा परिचित गराउदै समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली बनाउने दिशातर्फ हामी उत्तिकै अग्रसर रहेका छौं । जसका लागि हामीले आफ्नो आन्तरिक स्रोतहरुलाई मजबुद बनाउदै “समुन्नत सम्पदा दिगो पूर्वाधार, समृद्ध कनकाईको मूल आधार” भन्ने

नारालाई सार्थकता प्रदान गर्न अगाडि बढ्नु पर्ने भएकाले यहाँहरूको निरन्तर सहयोग र प्रतिबद्धता अपरिहार्य रहेको छ ।

४. कुशलता र दूरदर्शिताकासाथ नगरका नागरिकहरूसँग समन्वय र सहकार्य गर्दै अगाडि बढ्नु पर्नेछ । बन्द निषेधित कनकाई नगरको रूपमा परिचित हाम्रो नगरलाई देशकै उत्कृष्ट नगरको पहिचानलाई ग्रहण गरेर नगरबासीबाट प्राप्त श्रद्धाभाव, उचित सल्लाह र सुझावलाई जनादेशको रूपमा लिईदै आएको छ । हाम्रा अगाडि नगरबासीलाई दिनुपर्ने सेवाहरू प्रशस्तै रहेका छन् तापनि ति सबैलाई आवश्यकता, औचित्यता र सामर्थ्यताको आधारलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी उत्साह र तदारुकताका साथ सम्पन्न गर्दै जानुपर्ने ठड्कारो आवश्यकता रहेको छ ।
५. विभिन्न प्राकृतिक तथा मानवीय प्रकोपका कारण नीति, कार्यक्रम तथा विनियोजित बजेटबाट तोकिएका योजना तथा कार्यक्रमहरू समयमानै सम्पन्न गर्नलाई अवरोध सिर्जना भएमा नेपाल सरकारबाट तोकिने मापदण्ड र निर्णयलाई पूर्ण रूपमा परिपालन गर्दै विकास निर्माणका कार्यहरूलाई नगरबासीहरूको साथ र सहयोगबाट तोकिएको समयमा नै सम्पन्न गरिनेछ ।
६. समग्र आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक क्षेत्रहरूको विकास समानुपातिक ढङ्गबाट व्यवस्थापन गर्न नगरपालिका ढुढ संकल्पित रहेको छ । स्थानीय सरकार गठन भए पश्चात जनप्रतिनिधीहरूबाट नागरिकले अनुभूत गर्ने गरी समग्र क्षेत्रको परिवर्तन र विकासका कार्यहरू निरन्तर भईरहेको व्यहोरा जानकारी गराउँदछु । संघीय तथा प्रदेश सरकारको बजेट विनियोजनबाट प्राप्त योजना, कार्यक्रम र आयोजना तोकिएको समयमानै सम्पन्न भईरहेका छन् ।
७. हामी जनप्रतिनिधीहरूले जनतासामु राखिएका योजना तथा कार्यक्रमहरू कानुन विधि र प्रक्रियागत रूपमा सञ्चालन गरिनेछ । यसरी नै संविधानमा व्यवस्था भए बमोजिम स्थानीय तहको एकल अधिकारका सूचीमा रहेका २२ वटा अधिकार क्षेत्रका सन्दर्भमा आवश्यकता अनुसारका कानुन निर्माण भइरहेका र नागरिकको हित हुने थप कानुनहरू निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिदै लगिनेछ ।
८. यस नगरपालिकालाई संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान र सशर्तका कार्यक्रमहरूको पूर्ण उपयोग गरी नगरको समग्र क्षेत्रहरूको समान विकास गरी भरपर्दो र दिगो विकासका आधारस्तम्भ तयार गर्न सफल भएका छौं ।
९. यस सम्मानित नगरसभा समक्ष प्रस्तुत गरिएको आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने मूल आधार र मार्गदर्शनको रूपमा नेपालको संविधान, संविधानले अंगिकार गरेको एकल तथा साझा अधिकार, नगरको आवधिक योजना (Periodic Plan), राजनीतिक दलहरूले निर्वाचनको बेलामा जनतासामु जारी गरेका घोषणपत्रहरू, नगरले हालसम्म प्राप्त गरेका उपलब्धिहरू, नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारले समय-समयमा बनाएका कानुन, मापदण्ड, कार्यविधि, दिग्दर्शन, निर्देशन र दिगो विकासका लक्ष्यहरू, नगरका राजनैतिक दल र राजनैतिक व्यक्तित्वहरूले दिनुभएका राय तथा सुझावहरूलाई समेत मूल आधार लिई यो नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेकी छु ।

नगर सभासद ज्यूहरू,

"समुन्नत सम्पदा दिगो पूर्वाधार, समृद्ध कनकाईको मूल आधार" भन्ने नगरको नारालाई आत्मसात् गरी अब म सम्मानित नगर सभा समक्ष आगामी आ.व.२०८२/०८३ को क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. भौतिक पूर्वाधार विकास तर्फः

- विविध कारणले यस आर्थिक वर्षमा सम्पन्न हुन नसकेका अधुरा आयोजना बहुवर्षीय कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूलाई बजेट सुनिश्चित गरी अन्य आयोजना तथा कार्यक्रममा बजेट विनियोजन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सडक कालोपत्रे पुल सार्वजनिक भवन बक्स कल्भर्ट निर्माण कार्य अनिवार्य टेण्डर प्रक्रियाबाट मात्र सञ्चालन गरिनेछ ।
- टेण्डर प्रक्रियाबाट सञ्चालन हुने ५ लाख भन्दा माथिका आयोजनाहरूको इ बिडिङ मार्फत बोलपत्र आह्वान गरिनेछ । विपदको अवस्थामा बाहेक खुल्ला दरभाउपत्र माग गरी निर्माण कार्य गरिने छैन
- नगरपालिका भित्र ठूला आयोजना लगायत अन्य प्रयोजनमा समेत प्रयोग गरिने हेभी इक्विपमेण्ट अनिवार्य रूपमा नगरपालिकामा सूचिकृत हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- विद्यालय, सामुदायिक वन, आदि क्षेत्रहरूमा नगरपालिकाका योजना कार्यान्वयन गर्दा लागत सहभागिताको रकम समावेश नगर्ने नीतिलाई अगाडि बढाइनेछ ।
- योजना सम्झौता गरी पेटी ठेक्कामा लगाउने उपभोक्ता समितिलाई कारावाही गरी कानुन अनुसार कालोसूचीमा राख्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- सडक दिगोपन कायम गर्न कच्ची सडकको दायँबायाँ ड्रेन बनाइ सडक स्तरोन्नती गर्दै लगिनेछ ।
- पूर्वाधारका योजनाहरू सञ्चालन गर्दा पूर्वाधारको दिगोपन र वातावरण संरक्षणलाई जोड दिइने
- सार्वजनिक, सरकारी र गैर सरकारी संस्थाहरूको भवन निर्माण गर्दा अनिवार्य नक्सा पास गरि नक्सा बमोजिमको संरचना निर्माणको नीति बनाई सोही बमोजिम कार्य संचालन गर्ने नीतिलाई अगाडि सारिनेछ ।
- नगर तथा वडास्तरीय ठूला पूर्वाधारका आयोजनाहरूमा संघ र प्रदेश सरकारसंग साँझोदारीमा समपुरक कोष राखी कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सन्तुलित विकासको अवधारणालाई सार्थक तुल्याउन वडागत र क्षेत्रगत सन्तुलनलाई ध्यानमा राखी विकास आयोजनाहरू छनौट तथा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- वार्षिक खरिद योजना तथा योजना कार्यान्वयन कार्ययोजना बनाई सोही आधारमा योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन हुने आयोजना पौष मसान्त भित्र सम्झौता गरिनेछ । पौष मसान्तभित्र सम्झौता हुन नसकेका आयोजना कटौती गरिनेछ ।

- टेण्डर प्रक्रियाबाट सञ्चालन हुने आयोजना कार्तिक मसान्तभित्र इ-बिडिङ मार्फत बोलपत्र/शिलबन्दी/ दरभाउपत्र आह्वान गरी सक्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- वडाबाट सञ्चालन हुने तर उपभोक्ता समिति र टोल विकास संस्थाबाट सम्पन्न गर्न नसकिने योजनाहरू कार्तिक मसान्तसम्म टेण्डर प्रक्रिया मार्फत सञ्चालन गर्न नगरपालिकामा सिफारिस गरी पठाउनु पर्नेछ ।
- समयमै काम नगर्ने निर्माण व्यवसायीलाई कारवाही गरी कालोसूचीमा राखिनेछ । समयमै कार्य सम्पन्न गर्नेहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- सडक निर्माण सम्बन्धी कार्य सञ्चालन गर्नु पूर्व सडकको क्षेत्राधिकार(राइट अफ वे) कायम गर्न लागत कट्टा गर्ने प्रक्रिया सुनिश्चित गरिनेछ ।
- सडक कालोपत्रे कार्य गर्दा Asphalt Concrete गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ । कालोपत्रे कार्य गर्दा ३० mm भन्दा तल नहुने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सार्वजनिक निकाय र संघसंस्थाहरूलाई नयाँ भवन निर्माणको योजना छनौट गर्दा जग्गाको सुनिश्चितता, भवनको नक्सा, लागत अनुमान, डिपिआर र लाभ तथा उपयोगिता विश्लेषण तयारीलाई अनिवार्य पूर्वसर्तको रूपमा लिने नीति लिइनेछ ।
- धार्मिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र पुरात्विक स्थलहरूको भौतिक निर्माणमा स्थानीय निर्माण सामग्री र सीपलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- दुई लाखसम्मको योजनाहरूको सम्झौता वडा कार्यालयहरूमा गर्ने व्यवस्था लागु गरिनेछ । एक लाखसम्मका खरिद वडा सचिवलाई अधिकार प्रत्यायोजन गरिनेछ ।
- नगरका सडकहरूमा रोड मार्किङ सहित ट्रफिक सिग्नल रोड फर्निशिंगको कार्य गर्दै लगिनेछ ।
- टोल विकास संस्थालाई समेत योजना सञ्चालन गर्ने कार्यमा अगाडी बढाइनेछ ।
- उपभोक्ता समिति/संस्था/टोल विकास संस्थाद्वारा सञ्चालन हुने योजनाहरूमा हेभि इक्युप्मेन्टको प्रयोग प्रविधिकको सिफारिस बमोजिम प्रयोग गर्नुपर्ने आवश्यक भएमा प्रयोग गर्न सकिनेछ ।
- नगरपालिकाले अमानतबाट कार्य गराउँदा सूचीकृत बेरोजगारलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- नगरका सडकहरूमा क्रमशः Road Marking, Traffic Signal र Road Furnishing को कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
- टोल विकास संस्थाको क्षमता विकास गर्दै लगिनेछ ।
- आगामी २ वर्ष भित्र सबै वडा कार्यालयसम्म पुग्ने सडक कालोपत्रे बनाइनेछ ।
- अधुरा योजना सम्पन्न हुने गरी कार्यक्रम योजना संचालन गरिनेछ ।
- गुणस्तरीय सडक पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ । नगरपालिकास्तरीय र वडास्तरीय ठुला गौरवका आयोजना पहिचान र छनौट गरी बहुबर्षिय रूपमा कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन मूल्याङ्कन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- साना र टुक्रा योजना तथा कार्यक्रमलाई निरुत्साहित गरी काम देखिने दिगो र उत्पादन बढाउने योजना/कार्यक्रम छनौटमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
- माई नदीमा निर्माणाधीन विद्युत शवदाहगृह सम्पन्न गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।

- कनकाई माइ खोलालाई एशिएन हाइवेको उत्तर धनुष्कोटी धामको झोलुङ्गे पुलमुनीको भागमा शिवसताक्षी नगरपालिकासंगको समन्वय र साझेदारीमा डीपिआर गरी व्यवस्थित तटबन्धनको काम अगाडी बढाइनेछ ।
- नगरका भौतिक निर्माण र संरचनाहरू विपद प्रतिरोधी बनाइनेछ ।
- पूर्वाधार विकासमा अन्य सरकारी, गैह सरकारी, राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय संघ संस्थाहरूसँग साझेदारी गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- नदी कटान नियन्त्रण कार्यक्रमलाई संघ, प्रदेश तथा दातृ निकाससँगको सहयोग एवं सहकार्यमा तटबन्धन तथा ग्रीनबेल्ट बाटो निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- अन्तरपालिका एवं अन्तर जिल्ला जोड्ने रणनीतिक सडकहरूलाई प्राथमिकतामा राखी संघ, प्रदेश एवं अन्य निकायको सहकार्य एवम समन्वयमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- आवश्यकता अनुसार प्रत्येक वडामा खुला व्यायामशाला निर्माण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- कालोपत्रे सडक, भवन निर्माणको योजनामा अनिवार्य ल्याव टेष्टको प्रतिवेदन तथा ग्राभेलको हकमा १० लाख माथिका योजनाहरूमा अनिवार्य गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । साथै स्ल्याप, कल्भर्टको हकमा ३ लाख माथिको र पेवर्सको हकमा १ लाख माथि निर्माण कार्यका लागि सरकारी निकायबाट संचालित ल्यावबाट परिक्षण गराईने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- कालोपत्रे सडकको गुणस्तर कायम गर्न कोरकटरलाई डिजिटल बनाइ फिल्ड भेरीफाई रिपोर्ट अनिवार्य गर्ने नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
- पाँच लाख भन्दा माथिका सवै योजनामा सार्वजनिक सुनुवाई अनिवार्य गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

२. सामाजिक विकासतर्फः

(क) शिक्षा सम्बन्धी

- गुणस्तरीय शिक्षा र जनशक्तिको क्षमता विकासका लागि विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार विकास, मर्मत सम्भार र प्रविधिमैत्री बनाउँदै लगिनेछ ।
- विद्यालयहरूलाई आवश्यकता र औचित्यको आधारमा मर्ज गरी शिक्षक दरबन्दी मिलान र समायोजन गरिनेछ ।
- समुदायिक विद्यालयहरूको अनुगमन प्रणालीलाई प्रविधिमैत्री बनाई प्रभावकारी र नतिजा मुलक बनाइनेछ । पुरस्कार र दण्ड प्रणालीलाई कडाइका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- विद्यालयको व्यवस्थापनलाई चुस्त दुरुस्त बनाउन तथा शैक्षिक गुणस्तर कायम गर्न सामुदायिक विद्यालयहरूमा खुला प्रतिस्पर्धाबाट प्रधानाध्यापक छनौट गरिनेछ ।
- शिक्षकहरूलाई आफ्नो पेशागत हकहितका संघ संस्थाहरू बाहेक अन्य संघ संस्थाको जिम्मेवारीबाट अलग गरिनेछ ।

- सामुदायिक विद्यालयहरूलाई विद्यार्थी र अभिभावकको पहिलो रोजाइको रूपमा विकास गर्न सिकाई क्रियाकलाप र परीक्षालाई स्तरीय बनाई समग्र शैक्षिक गुणस्तर सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- शैक्षिक संस्थाहरूलाई आन्तरिक सक्षमता गुणस्तर एवं उच्च कार्यसम्पादनका आधारमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- विद्यालयमा शुद्ध खानेपानी शौचालय फ्यान सरसफाई घेराबारा एवं बिजुली बत्तीको दिगो व्यवस्थापन गरी विद्यालयलाई प्रविधिमैत्री अपाङ्गता मैत्री बालमैत्री बनाउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विद्यालय व्यवस्थापन समितिले अनुगमन कार्यतालिका बनाई विद्यालय अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- शैक्षिक क्रियाकलापमा विविधता ल्याउन विद्यालयस्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलाप तथा खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- विद्यालयमा शुद्ध खानेपानी, शौचालय, सरसफाई, घेराबारा एवं बिजुली बत्तीको दिगो व्यवस्थापन गरी विद्यालयलाई प्रविधिमैत्री, अपाङ्गता मैत्री, बालमैत्री बनाउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विद्यालय व्यवस्थापन समितिले अनुगमन कार्यतालिका बनाई विद्यालय अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- शैक्षिक क्रियाकलापमा विविधता ल्याउन विद्यालयस्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलाप तथा खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- विद्यालयमा स्वास्थ्य, पोषण तथा सचेतनामूलक कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन समुदाय, स्वयंसेवी संस्था र गैर सरकारी संस्थाहरू समेतलाई पहिचान र परिचालन गरिनेछ ।
- बालबालिकाको स्वास्थ्यलाई नकरत्मक असर गर्ने खाजा विद्यालयमा निषेध गर्ने नीति कडाइका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सिकाइमा गुणस्तरीय अवसरहरूका लागि सिकाइ सामग्री, विषयगत प्रयोगशाला विकास, शिक्षक व्यवस्थापन तथा विषयगत कार्यशालाहरू सञ्चालन गरी सुसंस्कृत, शिक्षित र सक्षम मानव संसाधनको विकास गर्न जोड दिइनेछ ।
- नेपाल सरकारले घोषणा गरेको बालबालिकालाई विद्यालयमा ल्याउने, सिकाउने र टिकाउने" एवम् "पढ्दै कमाउँदै" व्यवस्थापन गर्न कार्यक्रम पहिचान गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
- विद्यालयशिक्षामा आधारभूत कानूनी शिक्षालाई अनिवार्य समावेश गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र सञ्चालित मध्यमिक विद्यालयहरूलाई मापदण्ड पूरा गरी आएमा सञ्चालन गर्न अनुमति प्रदान गर्न सहजिकरण गरी आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराइनेछ

- नगरपालिकाको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न १० वर्षे शिक्षा योजनालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- शिक्षालाई आधुनिक प्रविधिसँग जोड्दै विद्यालयका कक्षा कोठाहरूलाई उत्कृष्ट सिकाइको थलो smart class room निर्माण गरिनेछ ।
- विद्यालय शिक्षकहरूलाई क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ ।
- पुर्वाधारमा कमजोर रहेका र आन्तरिक आय कमजोर भएका विद्यालयको पुर्वाधार विकास र संचालन खर्चमा थप लगानी बढाइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई पोशाक छात्रवृत्ति र गरिव तथा असहाय विद्यार्थीलाई माथिल्लो तहमा निशुल्क पढ्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- संघीय सरकारले दिएको मसलन्द खर्च बराबरको खर्च शिक्षामा उपलब्ध गराइनेछ
- कनकाई नगरपालिकालाई सीपमूलक, वैज्ञानिक, व्यवहारिक एवं गुणस्तरिय शिक्षाको सुनिश्चितता गरी Educational Hubको रूपमा अगाडी बढाउँदै लगिने नीतिलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- «गुणस्तरीय शिक्षा हाम्रो प्रतिबद्धता» भन्ने मूल नारा सहित शिक्षा क्षेत्रको सुधारसगै शैक्षिक विकासको नीति लिईनेछ ।
- विद्यालयका भौतिक पुर्वाधारलाई बालमैत्री अपाङ्गमैत्री तथा वातावरणमैत्री बनाउने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- प्रारम्भिक बालविकास शिक्षालाई गुणस्तरीय र प्रभावकारिता बृद्धि गर्न विद्यालयमा बाल विकास शिक्षा र विद्यालय कर्मचारीलाई प्रदान गरिने थप प्रोत्साहनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूमा कक्षा ११ र १२ मा अध्ययनरत अशक्त, विपन्न तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्तिको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- कक्षा ५ र ८ को अन्तिम परीक्षा नगरबाट सञ्चालन गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- विद्यालयमा सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहिता अभिवृद्धिका लागि सामाजिक परीक्षण, लेखापरीक्षणलाई वास्तविकतामा आधारित बनाईनेछ ।
- विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकालाई विद्यालयमा आउने वातावरण सृजना गर्दै प्रोत्साहनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकबाट नयाँ पुस्ताका बालबालिका तथा युवा वर्गमा ज्ञान सीप तथा अनुभव पुस्तान्तरण गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- शिक्षकलाई तालिम प्रदान गरी शिक्षकको क्षमता तथा शैक्षिक गुणस्तरमा वृद्धि गरिनेछ ।
- शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि अवकाश प्राप्त शिक्षक तथा कर्मचारीको ज्ञान, सिप र अनुभवको उपयोग गरिनेछ । स्थानीय विषयको पाठ्यपुस्तक समयमा पुग्ने गरी छपाई हुने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

ख) स्वास्थ्य

- आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा समतामूलक पहुँच कायम गर्न आवश्यक आर्थिक, वित्तीय, भौतिक, मानव संसाधन, सेवाप्रवाह सूचना प्रणाली र गुणस्तरीय सेवा सुनिश्चित गर्ने नियमन एवम् व्यवस्थापकीय पक्षमा सुधार गरिनेछ।
- "आपतकालीन घडीमा, अक्सिजन हाम्रो साथमा" निशुल्क अक्सिजन ग्यास सिलिन्डर वितरण कार्यलाइ निरन्तरता दिइनेछ।
- स्वास्थ्य प्रतिको आम धारणामा सुधार गरी शरीरिक, मानसिक, सामाजिक, वातावरणीय, संवेगात्मक तथा आत्मिक पक्षको स्वास्थ्यता हासिल गर्न सम्बन्धित सबै क्षेत्रहरू शिक्षा, कृषि, तथा पशु विकास, खानेपानी, सरसफाइ, महिला, बालबालिका, शान्ति सुरक्षा तथा व्यवस्थापकीय सरोकारवालासँग सहकार्य गरी नगरवासीलाई स्वास्थ्य प्रति सम्वेदनशील तथा जिम्मेवर बनाउने नीति लिइनेछ।
- स्वास्थ्य समस्याका रूपमा रहेका संक्रामक रोगहरू, नसर्ने तथा दीर्घ रोगहरू, विपद, दुर्घटना तथा पोषणजन्य समस्याहरूबाट हुन सक्ने स्वास्थ्य संकटको सामना गर्न आवश्यक योजना तथा संयन्त्रको विकास र परिचलन गरी उत्थानशीलता अभिवृद्धि गरिनेछ।
- स्वास्थ्य प्रणाली तथा सेवाका लक्ष्यहरू हासिल गर्न सेवाप्रदायक संस्था पदाधिकारी एवम् महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूको जवाफदेहिता अभिवृद्धि र प्रविधि प्रयोगमा निपुणता ल्याउन क्षमता विकास र उत्प्रेरणाका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ। सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका अवकाश हुँदा नगद सहित सम्मान गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा विस्तर गर्दै स्वास्थ्य सेवा सुधार गर्न संघ, प्रदेश र अन्य निकायहरूसँग प्रभावकारी समन्वय गरिनेछ।
- नगरपालिका क्षेत्रमा संचालनमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको संस्थागत क्षमता विकास गरिनेछ।
- निःशुल्क/अर्ध निशुल्क नागरिक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ। स्वस्थ संस्थाबाट दिईने सेवा सुविधाको नियमित अनुगमन गरिनेछ।
- नगर अस्पताल भवन निर्माण सम्पन्न गरी सोही भवनबाट सेवा प्रवाह गरिनेछ।
- स्वास्थ्य सूचना प्रणाली, सर्भिलेन्स, जनस्वास्थ्य निगरानी, फर्मको भिजिलेन्स, उपभोक्ता स्वास्थ्य जस्ता जनस्वास्थ्यका नवीन कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
- नगरवासीहरूको स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका लागि विशेषज्ञ सहितको जनस्वास्थ्य स्क्रिनिङ अभियान, स्वास्थ्य शिविर, जटिल र दीर्घ रोगी विपन्न नागरिक उपचर खर्च सहयोग, सामाजिक सुरक्षा तथा स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

- विपन्न तथा लक्षित समूह स्वस्थ विमालाई प्रथामिकताका साथ सञ्चालन गरी नियमित रूपमा वचत गर्न आम नगरवासीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- बाल स्वास्थ्य, परिवार स्वास्थ्य, रोग नियमन नियन्त्रण तथा अत्यावश्यक औषधी उपचारको पहुँचमा जोड दिदै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा न्यूनतम सेवा मापदण्ड सुनिश्चित गरिनेछ ।
- पूर्ण खोप सुनिश्चित र दिगोपना, बाल वचाउ, अपाङ्ग न्यूनीकरण, खोप, पोषण तथ विरामी व्यवस्थपन कार्यक्रमहरूलाई एकीकृत रूपमा सञ्चालन गर्न सुरु गरिनेछ ।
- नगर अस्पतालबाट प्रवाह गरिने सेवाविस्तार गर्दै इमर्जेन्सी सेवा सञ्चालन प्रभावकारी बनाउन थप सुधार गरिनेछ ।
- स्वास्थ्यका लागि बहुक्षेत्रीय पोषण, मातृ तथा नवशिशु स्वास्थ्य सुधार, ग्रामीण आम स्वास्थ्य सुरक्षा कार्यक्रम, प्रजनन रुग्णता कार्यक्रम, परिवार नियोजन, पि.एन.सी, होम भिजिट एण्ड सर्भिस, सुत्केरी पोषण तथा सम्बन्धित वडाको सिफारिसमा निःशुल्क एम्बुलेन्स तथा विपन्न नागरिकलाई निःशुल्क यातायात सेवालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नागरिक आरोग्य केन्द्र सञ्चालन, योग, ध्यान, आयुर्वेद उपचार पद्धतिलाई प्राथमिकता दिई आरोग्यता तथा स्वास्थ्य प्रवर्धनका कृयाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- समुदायमा आधारित नसर्ने रोग नियन्त्रण कार्यक्रम (मधुमेह र उच्च रक्तचापको जाँच तथा लेखाजोखा) लाई आवश्यक सुधार गरी निरन्तरता दिइनेछ ।
- जङ्गली जनावर तथा कुकुरको टोकाई एवम् सर्पदंश उपचार सेवाको सुदृढिकरण तथा सञ्चालनको लागि आवश्यक समन्वय गरी प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- आड खस्ने रोग लागेका विपन्न महिलाहरूलाई उपचारको लागि सिविर सञ्चालन तथा उपचार सहयोग गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- आकस्मिक स्वास्थ्य संकट तथ विपद्को सामना गर्ने संयन्त्रको व्यवस्था गरी विपद् सामनाको तयारी गरिनेछ ।
- ल्याव नभएका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा क्रमशः ल्याव स्थापना गर्दै लगिनेछ ।
- पोषण सम्बन्धि कृयाकलापहरू नगर भरी नै गर्भवती तथ सुनौलो १००० दिनका आमाहरू लक्षित गरी एकीकृत रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- लागू औषध विक्री वितरण सेवन, ओसारप्रसार नियन्त्रण गर्न अन्तरपालिका, संघीय र प्रदेश सरकार बीच समन्वय गरी एकीकृत योजना तर्जुमा गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगर भित्र संचालनमा रहेका कनकाई नगर अस्पताल तथा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरूबाट प्रदान गरीने स्वास्थ्य सेवाहरूलाई चुस्तदुरुस्त र गुणस्तरीय बनाउन थप आवश्यक औजार उपकरण फर्निचर तथा जनशक्तिको व्यवस्थापन गर्ने र प्रयोगशाला सेवा विस्तार गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- कनकाई नगर अस्पताललाई थप सुविधा सम्पन्न बनाउन आवश्यक औजार उपकरण तथा विशेषज्ञ सेवाका साथै शल्यक्रिय कक्ष व्यवस्थापन गरी सेवा सुचारु गरिनेछ ।
- प्रजनन् स्वास्थ्य तथा किशोर-किशोरी स्वास्थ्यको प्रवर्धन गर्न सुरक्षित गर्भपतन तथा आकस्मिक गर्भनिरोधक कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- लागू औषध विक्री वितरण सेवन, ओसारप्रसार नियन्त्रणका लागि संघीय र प्रदेश सरकारसंग समन्वय गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- माहामारीजन्य रोगको व्यवस्थापनका लागि नगरपालिकास्तरीय रेपिड रेस्पान्स टिम गठन गरिनेछ ।
- एलोपेथिक चिकित्साका साथै आयुर्वेद चिकित्सा प्रणाली, होमीयोप्याथिक चिकित्सा प्रणाली, प्राकृतिक चिकित्सा प्रणाली तथा युनानी चिकित्सा प्रणालीको विकासका लागि जोड दिइनेछ ।
- नगर भित्र स्थापना भएका तथा हुने स्वास्थ्य सम्बन्धि क्लिनिक तथा प्रयोगशालाहरुको कार्यविधि अनुसार अनुगमन गरी संचालन स्विकृति प्रदान गर्ने गरिनेछ ।
- महिलाहरुको स्तन क्यान्सर, पाठेघरको मुखको क्यान्सर तथा अन्य महिला सम्बन्धि रोगहरुको निदान तथा उपचारका लागि निशुल्क विशेषज्ञ शिविर संचालन गरिनेछ ।
- माहामारीजन्य रोगहरु डेङ्गु, क्षयरोग, कुष्ठ रोग तथा हात्तीपाइले लगायतका सुरुवा रोगहरु रोकथाम , नियन्त्रण तथा निर्मूलीकरणका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरु थप प्रभावकारी रुपमा अगाडि बढाइनेछ

ग) महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्ग तथा लक्षित वर्गदर्पः

- महिलाहरुलाई स्रोत, साधन, अवसर तथालाभमा समान पहुँच सुनिश्चित गर्न जोड दिइनेछ
- लैङ्गिक हिंसां पिडित तथा जुनसुकै हिंसा प्रभावित व्यक्तिका लागि लैङ्गिक हिंसानिवारण कोष सहयता र मनोसामाजिक परामर्श सेवा गुणस्तरीय बनाइनेछ ।
- लागुपदार्थ दुर्व्यसनी नियन्त्रण सम्बन्धी बहुपक्षीय साझेदारी कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकको जीवन सम्मानित, सुरक्षित र व्यवस्थित बनाइ अग्रजको अनुभव नयाँ पुस्ता बालबालिकामा रूपान्तरण कार्यक्रमहरु निरन्तर सञ्चालन गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकहरु दिवा भेला केन्द्रहरु सञ्चालन गर्न सहयोग गरिनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक सेवा केन्द्रलाई व्यवस्थित गरी उनीहरुको ज्ञान सिप र अनुभवलाई उपयोग गर्न विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- अपङ्गता भएका व्यक्ति र परिवारको क्षमता विकासका लागि तालिम र सहायताका कार्यक्रमहरु निरन्तर सञ्चालन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक स्थलहरु अपाङ्गतामैत्री बनाउदै लगिनेछ । अपाङ्गता सहायक समग्री वितरणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- बालबालिका र किशोरकिशोरी हिंसा तथा जोखिम न्युनिकरणका लागि जीवनोपयोगी शिक्षा एवं सीपमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरपालिकालाई बालमैत्री नगरपालिकाको दीगोपनको लागि विशेष कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ ।
- सबै प्रकारको हिंसामा सुन्य सहनशीलताको नीति लिइनेछ ।
- बालविवाह मुक्त नगरपालिका घोषणा र दिगोपनाका लागि समुदाय र विद्यालयस्तरमा थप सचेतना मुलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सामाजिक न्यायको हक कार्यान्वयनमा नगरको श्रोत साधनलाई न्यायोचित वितरणको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ ।
- नगरक्षेत्रका वृद्धवृद्धा, अशक्त, अपांगता, कडा रोगले पीडित भएका मानिसहरूलाई समाजिक सुरक्षा र संरक्षणको कार्यक्रम मार्फत आवश्यक सहयोगको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई सहज बनाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाइने
- सामाजिक सुरक्षा, संरक्षण, सशक्तिकरण एवं समता मूलक न्याय मार्फत सामाजिक न्याय प्रवर्द्धन हुने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- बालबालिकाको हक अधिकार सुनिश्चित गर्न पूर्वाधार तयार गरी बालमैत्री नगरपालिका घोषणा गरिनेछ ।
- अपाङ्गता भएको परिवारको स्वास्थ्य बीमा गर्ने व्यवस्था मिलाउँदै लगिनेछ ।
- विभिन्न जातजाति वर्ण तथा समुदायको पहिचान स्थापित गर्न तथा हकहितका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- लक्षित वर्गहरूको उत्थान र सशक्तिकरणको लागि सीप तथा क्षमता विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- सामाजिक परिचालन र टोलको विकासमा टोल विकास सस्थाहरूलाई सार्थक सहभागिता गराइनेछ ।
- अपाङ्गता रोकथाम तथा पुनःस्थापना कार्यक्रम” कोशी प्रदेश सरकार, साझेदार संस्था करुणा फाउन्डेशन नेपाल र कनकाइ नगरपालिकाको त्रिपक्षीय लागत साझेदारी संचालन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिकहरूको संरक्षण तथा जेष्ठ नागरिकको अधिकार संरक्षणका लागि कल्याणकारी कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ । जेष्ठ नागरिक र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि घुम्ती स्वास्थ्य परिक्षण तथा जेष्ठ नागरिक दिवासेवा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- बिपन्न तथा एकल महिलाहरूको व्यक्तित्व विकास तथा सीप र क्षमता अभिवृद्धि गर्दै घरेलु उद्योग कृषि र व्यापार व्यवसायमा प्रोत्साहित गर्ने कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

घ. सामाजिक संघ संस्था सम्बन्धी नीति

- नगरपालिकाको नीति तथ कार्यक्रम अनुरूप आफ्नो कार्यक्रमहरू तय गर्न सामाजिक संघ संस्थाहरूलाई प्रेरित गरिनेछ ।

ड. युवा खेलकुद तथा सामाजिक परिचालन सम्बन्धी नीति

- खेल मैदान निर्माण तथा स्तरोन्नती गरी खेलकुदको विकास गर्दै लगिनेछ । राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय खेलाडी र अन्तर नगरपालिकास्तरीय खेलका विजेता खेलाडीलाई पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- युवाहरूलाई दुर्व्यसनीबाट बचाउन चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । युवाहरूलाई टोल विकासको रचनात्मक काममा परिचालन गरिनेछ ।
- दलित आदिवासी जनजाती, महिला, विपन्न, पिछडा वर्ग, सिमान्तकृत र अन्य समुदाय ईच्छुक युवाहरूलाई लोक सेवा आयोग, शिक्षक सेवा आयोग लगायत प्रतियोगितात्मक परीक्षा तयारी कक्षा सञ्चालन गरी सशक्तिकरण गर्ने नीति लिईनेछ ।
- युवाहरूलाई रोजगारीका अवसर सृजना गर्ने कार्यक्रमको छनौट गरी खेलकुद युवा शसक्तिकरण लगायतमा जोड दिइ वैदेशिक रोजगारमा जाने कार्य निरुत्साहित गर्दै लगिनेछ ।
- युवाहरूलाई शिक्षा, परामर्श र खेलकुद गतिविधिको मध्यामबाट गुणस्तरीय मानव पूँजीको रूपमा विकास गर्न प्रतियोगिताहरू सञ्चालनको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरणको लागि पूर्व तयारी लगयतका क्रियाकलापहरूको व्यवस्थित कार्ययोजना बनाई वातावरणमैत्री स्थानीय शासन अवलम्बन गर्न टोल विकास संस्थाहरू तथा अन्य समजिक संस्थाहरूलाई परिचालन गरिनेछ ।
- लागुऔषध दुर्व्यसन न्यूनीकरण गर्न सचेतना तथा नियन्त्रणका लागि विद्यालय तथ समुदायस्तरमा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- दुर्व्यसनी नियन्त्रणका लागि कार्यविधि बनाइ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- युवाहरूका लागि प्राविधिक तथा व्यवसायिक सीप विकासमा पहुँच, गुणस्तर सुधार र सीप परीक्षण सम्बन्धी सचेतना र सहयोग कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको खेलकुद विकास गर्न अनुभवी खेलाडीलाई खेलकुद प्रशिक्षकको रूपमा विकास गरी राष्ट्रियस्तरका प्रतिस्पर्धी खेलाडी तयार गरिनेछ ।
- युवाहरूलाई खेलकुदमा आबद्ध गराई दुर्व्यसनीको कुलतबाट बचाउन उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- युवाउद्यमी तयार गर्न सीपमा आधारित तालिम तथा युवा स्वरोजगार कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- बालमैत्री नगरपालिकाको दिगोपनाको लगी विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

च. गैर सरकारी संस्था परिचालन सम्बन्धी नीति

- नगर क्षेत्रभित्र कार्यरत गैरसरकारी संस्थाले योजना तथा कार्यक्रम तय गर्न नगरपालिकाको आवश्यकताका आधारमा दोहोरो नपने गरी नगरपालिकासँग समन्वय गरी कार्यक्रम / परियोजना छनौट गरी कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- गैरसरकारी संस्थाले गरेका कामको सघन अनुगमन गरी राम्रो काम गर्ने संस्थालाई मात्र कार्यक्रम परियोजना अनुमति/नविकरण गर्दै लगिनेछ ।
- गैर सरकारी संस्थाले सञ्चालन गरेका योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्रगति प्रतिवेदन अनिवार्य रूपमा नगरपालिकामा पेश गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- विकास साझेदार संस्थाले नगर क्षेत्रभित्र योजना कार्यक्रम छनौट गर्न नगरपालिकाले स्वीकृत गरेका आवधिक योजनाबाट छनौट गरी सञ्चालन गर्नु पर्ने नीति लिइनेछ ।
- नगरपालिकाले स्वीकृत गरेका बाहेक अन्य आयोजना तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने गैरसरकारी संस्थालाई कारवही गरिनेछ ।
- गैरसरकारी र विकास साझेदार संस्थालाई नगरपालिकामा कार्यक्रम स्वीकृत गरेर मात्र संचालन गरिने व्यवस्था गरिने र अनुगमन प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- नगरपालिकामा सूचिकृत भएका र साझेदारी गर्ने संस्थालाई मात्र कार्यक्रम संचालन गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- साझेदारीमा दिइने अनुदानमा नगरपालिका र वडामा एकरूपता कायम गरिनेछ ।

छ. सामुदायिक वन परिचालन सम्बन्धी नीति

- नगरपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका सामुदायिक वनले अनिवार्य दायित्व भित्र पर्ने सेवामुलक योजना तथा कार्यक्रम छनौट गर्दा नगरपालिकासँग समन्वय र सहकार्य गरेर मात्र छनौट गर्नु पर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरपालिकाले आवश्यकता पहिचान गरिएका क्षेत्रलाई लक्षित गरी (आयआर्जन, रोजगारी सृजना, दुर्व्यसनी रोकथाम नियन्त्रण तथा उद्यम विकास जस्ता क्षेत्रमा मात्र) सामुदायिक वनले कार्यक्रम छनौटमा प्राथमिकता दिनु पर्नेछ ।
- नगरपालिकाले सामुदायिक वन क्षेत्रमा कुनै पनि आयोजन सञ्चालन गर्नु परेमा वनको कार्ययोजनामा समावेश भएका आयोजना मात्र सञ्चालन गरिनेछ ।
- सामुदायिक वनको व्यवस्थापन चुस्त बनाइ वनजन्य पैदावरको विकास र व्यवस्थापनमा सहजीकरण गरिनेछ ।
- सामुदायिक वनहरूको उचित व्यवस्थापन गर्दै Eco-Park निर्माणमा पहल गरिनेछ ।
- धुँवारहित चुलो निर्माण र गोबरग्याँस प्रयोगमा नगरवासीलाई प्रोत्साहनका कार्यक्रम लागु गरी वैकल्पिक उर्जा, प्रविधिलाई समेत उपयोग गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- वन क्षेत्रमा फायरलाईनका लागि आवश्यक ठाउँमा बाटो निर्माण तथा फायर एन्टिगुइसर (कार्बन डाइअक्साइड) सिलिन्डर बितरण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- एक घर दुई बिरुवा, नगरका बाटाको दुवैतर्फ मझौला कदका बिरुवा रोपण, नदी किनारामा ग्रीन बेल्ट निर्माण, स्मृति वाटिका निर्माण, नदी उकास क्षेत्रका खाली स्थानमा वृक्षारोपणका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- औषधी तथा फलफुलजन्य बिरुवा रोप्ने र संरक्षणमा विशेष जोड दिइनेछ । साथै, पोखरी, ताल-तलैया जस्ता प्राकृतिक स्रोतहरूको प्रवर्धन गरी पर्यावरण जोगाउन आवश्यक नीति तथा कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त आमदानी सोही क्षेत्रको विकास निर्माणमा खर्च गर्ने अभ्यासलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- पर्यटनको संभावना अध्ययन गरी पूर्वाधार विकास गर्न संघ, प्रदेश र अन्य स्थानीय तहहरूसँग समन्वय, सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ ।

ज. भाषा तथा संस्कृति संरक्षण तथा सम्बर्द्धन सम्बन्धी नीति

- नगरक्षेत्र भित्रका परम्परागत श्रम, सीप, प्रविधि, भाषा, कला, साहित्य, आदिवासी जनजाति, दलित लगायत विशिष्ट संस्कृतिहरूको पहिचान, संरक्षण र संवर्द्धन गर्न अन्तरसंस्कृतिक संग्रालयको निर्माण गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्र भित्र रहेका धार्मिक र सांस्कृतिक आस्थाका केन्द्रहरूको संरक्षण गर्न समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गरिनेछ । स्थानीय संस्कृति संरक्षण र सांस्कृतिक सहिष्णुताको वातावरण सृजना गरिनेछ ।
- नगरपालिकालाई लैङ्गिक, भाषिक, सांस्कृतिक, जातीय भेदभावमुक्त नगरपालिका बनाइनेछ ।
- नगरपालिकामा बसोबास गरी विभिन्न क्षेत्रमा विशेष योगदान पुर्याउने ख्यातिप्राप्त व्यक्तिहरूको परिचयात्मक पुस्तक प्रकाशन गरिनेछ ।

झ. खानेपानी सम्बन्धी नीति

- "नगरवासीमा शुद्ध खानेपानीको लागि गुणस्तर परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाउदै लगिनेछ ।
- "१ विपन्न १ धारा" साझेदारीमा जडान गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरवासीलाई शुद्ध खानेपानी उपलब्ध गराउने कार्यलाई संघ, प्रदेश र दातृ निकायसँग सहकार्य गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

ञ. सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी नीति

- मौलिक हकको रूपमा रहेको सामाजिक न्यायको हक कार्यान्वयनमा नगरको श्रोत साधनलाई न्ययोचित वितरणको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ ।
- नगरक्षेत्र भित्र रहेका वृद्धवृद्धा, अशक्त, अपांगता, कडा रोगले पीडित भएका मानिसहरूलाई सामाजिक सुरक्षा र संरक्षणको कार्यक्रम मार्फत आवश्यक भौतिक तथा आर्थिक सहयोग गरिनेछ ।
- व्यक्तिगत घटना दर्तालाई सहज बनाउन थप कार्यक्रम साञ्चलन गरिनेछ ।

- समजिक सुरक्षा, संरक्षण, सशक्तिकरण एवं समतामूलक न्याय मार्फत समाजिक न्याय प्रवर्द्धन हुने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- विपदबाट प्रभावित व्यक्ति, परिवारको सामाजिक सुरक्षा र संरक्षणको आवश्यक प्रवन्ध गरिनेछ
- ८० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिक र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि घुम्ती स्वास्थ्य परिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- मेयर आवास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

३. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति

- स्थानीय विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी कार्यन्वयन गरिनेछ । नगरपालिका क्षेत्र भित्र विपद् जोखिम क्षेत्रहरूको पहिचान गरी न्यूनिकरणका उपायहरू अवलम्बन गरिनेछ
- नगरपालिकामा आइपर्ने विपद्लाई तत्काल तथा नियमित रूपमा समाधान गर्न स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (Local Emergency Operation Centre) को स्थापना गरिनेछ । विपद्को पूर्वसूचना तथा आपतकालीन सेवाबारे नगरवासीलाई सुसुचित गरिनेछ ।
- विपदबाट हुने क्षति न्यूनिकरण गर्न बृहत र उद्धारका लागि नगरको स्थानीय तह प्रकोप व्यवस्थापन कोषलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विपदको समयमा तत्काल उद्धार गर्न सुरक्षा निकायसंगको समन्वय र सहयोगमा नगर प्रहरी, टोल विकास संस्था लगायत परिचलन गरी उक्त कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- विपद पूर्व तयारी, खोज, उत्तर, राहत र पुनःस्थापनामा स्थानीय समुदायको सहभागित अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- बाढी पहिरो जस्ता प्रकृतिक प्रकोपबाट जोखिममा रहेका वस्ती / घरको पहिचान गरी विस्थापित भएका परिवारहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गरिनेछ ।
- संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा विपद् प्रभावितहरूको लागि पुनःनिर्माण तथा पुनर्स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- विपदजन्य जोखिमबाट बचाउन विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । विपद व्यवस्थापन समितिलाई सक्रिय गराइनेछ ।
- कोशी प्रदेश सरकार तथा झापा जिल्लाका ४ वटा स्थानीय तह कनकाई, अर्जुनधारा विर्तामोड नगरपालिका र बुद्धशान्ती गाउँपालिकाको संयुक्त लागत साझेदारीमा निर्माणधीन एकिकृत विपद व्यवस्थान केन्द्र निर्माणको लागि सहयोग तथा समन्वय गरिनेछ ।
- राष्ट्रपति चुरे तराई-मधेश संरक्षण कार्यक्रम, सामुदायिक वन स्थानीय वासिन्दाको सहकार्यमा नगर भित्रका पोखरी, चुरे तथा वन क्षेत्रको पर्यावरणमा नोक्सानी नहुने गरी संरक्षणमा आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । भू-क्षय र पहिरो रोकथामका लागि बाँस रोपिनेछ ।

- नदीजन्य पदार्थको अनियन्त्रित रूपमा हुन सक्ने उत्खनन तथा अन्य प्राकृतिक स्रोतमा हुन सक्ने दोहनलाई नियन्त्रण गर्न अनुगमन र सुपरिवेक्षण प्रणालीलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- प्रकोप/माहामारी (हात्ती/सामुदायिक कुकुर) तथा विपद् पूर्व तयारी र व्यवस्थापनका लागि विपद् कोषको रकममा वृद्धि गर्दै जाने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ । कोषको रकम मापदण्ड र निर्देशिका बमोजिम खर्च गर्न विपद् नगरस्तरीय विपद् कोष सञ्चालन गरिनेछ । हात्ती/सामुदायिक कुकुर आदिबाट हुने हानी-नोकसानीबाट वच्न विशेष नीति तथा कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- सार्वजनिक जमिनका साथै वन, बाटो, पैनी, नदी तथा खोला क्षेत्रको नक्शांकन तथा सीमा निर्धारण गरी सो क्षेत्रका जग्गा संरक्षण गरिनेछ ।

४. नदी नियन्त्रण तथा भू-संरक्षण सम्बन्धि नीति:

- कनकाई विरिङ्ग खोला लगायतका खोलाको क्षेत्रधिकार (ओगटेको क्षेत्र) नक्साङ्कन गरी तटबन्धन निर्माणको संभाव्यत अध्ययन गरिनेछ । उल्लिखित खोलाहरुमा पहाडबाटै जोडेर नगरपालिकाको सिमा क्षेत्रसम्म तटबन्धन निर्माण गर्न लाग्ने लगत अनुमान, ड्रइङ्ग डिजाइन तयार गरी निर्माण कार्य अगाडि बढाउन राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय साझेदार निकायको खोजी गरिनेछ ।
- खोलाले चर्चेको क्षेत्र सिमाङ्कन तथा त्यसको प्रभाव क्षेत्रलाई जोखिम क्षेत्र कायम गरी बाँकी रहेको र दावी नरहेको जमिनलाई आवश्यक नीति बनाई उपयोगमा ल्याइनेछ ।
- खोलाबाट हुने बर्षेनी कटान न्यूनीकरण गर्न बायोइन्जिनियरिङ पद्धतीलाई अवलम्बन गरिनेछ
- राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रमसँग समन्वय गरी चुरे संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । भूक्षय हुने चुरे क्षेत्रका सामुदायिक वनहरुलाई भू-क्षय रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्न मद्दत पुग्ने विरुवाहरु लगाउन उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- अवैध रूपले नदीजन्य पदार्थको संकलन एवं उत्खनन र चोरी निकासीलाई रोक्न विशेष कदम चलिनेछ ।
- चुरे क्षेत्रका समुदायिक वनहरुको सवलीकरण गरी वातावरण संरक्षणका लागि सहजिकरण गरिनेछ । भू-संरक्षण र जलाधारको दिगो व्यवस्थापनमा नागरिकहरुको सहभागिता वृद्धि गरिनेछ
- भूसंरक्षण र जलाधारको दिगो व्यवस्थापनमा नागरिकहरुको सहभागिता वृद्धि गरिनेछ ।

५. वन वातावरण संरक्षण तथा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी नीति:

- स्थानीय श्रोत नदीजन्य पदार्थको उत्खनन, संरक्षण र दीगो उपयोगका लागि वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (IEE) गर्ने व्यवस्था मिलाई सो प्रतिवेदन बमोजिम कार्य गरिनेछ ।
- जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण र अनुकूलन सम्बन्धि जनचेतना मूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- वातावरणलाई स्वच्छ र सरसफाइयुक्त बनाउन स्थानीय वातावरण संरक्षण नीति निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । वन संरक्षण तथा दिगो विकासका लागि सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह

र वडा कार्यलयको समन्वय र सहकार्यमा वन संरक्षण, व्यवस्थापन तथा दिगो विकास मार्फत गरिवी न्यूनीकरण गर्ने नीति लिइनेछ ।

- जलवायु परिवर्तनको असर कम गर्न क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र न्युनिकरण सम्बन्धी जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । नगरवासीलाई नविकरणीय तथा वैकल्पिक उर्जाको प्रयोग गर्न उत्साहित गरिनेछ ।
- हरित नगरको अवधरणालाई अवलम्बन गर्दै सडकको किनाराहरूमा विशेष किसिमका वनस्पति लगाइनेछ । सडक र शहरको सौन्दर्यकरण गर्ने किसिमका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- वन संरक्षण तथा दिगो बिकासका लागि सामुदायिक वन र नगरको सहकार्यमा कामहरू गर्दै गरिवी निवारण र रोजगारीको श्रृजनामा सामुदायिक वनको भूमिकालाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- बाँझो, पर्ती जग्गा खोला किनाराहरूमा अभियानको रूपमा वृक्षा रोपण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- सामुदायिक वनहरूलाई संरक्षण सम्बर्द्धन गर्दै उनीहरूको संस्थागत सुशासन वृद्धि गर्न सहयोग गरिनेछ ।
- बातावरणमा नकारात्मक असर पर्ने वस्तुहरूमा क्रमशः प्रतिबन्ध लगाइनेछ । प्लाष्टिक झोलाको प्रयोगलाई क्रमशः निरुत्साहित गर्दै लगिनेछ ।

६. फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति:

- मेरो फोहोर मेरो जिम्मेवारी, फोहोरलाई मोहोर बनाउँ भन्ने नाराका साथ घरेलु फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरिनेछ । सोको लागि वडा कार्यलयको समन्वयमा टोल बिकास संस्थाहरूलाई जिम्मेवार बनाइनेछ ।
- फोहोर व्यवस्थापनका लागि श्रोतमै कम गर्न Reduce, Re-use, Recycle को नीति लिइ गुर्योजना निर्माण गरिनेछ । निजी सरकारी साझेदारीमा फोहोरको व्यवस्थापन गरिनेछ । निजी सर्वजनिक साझेदारीमा एशियन हाइवमा अत्याधुनिक सार्वजनिक शौचालय निर्माण गर्न पहल गरिनेछ ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि उपयुक्त पूर्वाधार बिकास गरिनेछ ।
- स्वस्थ संस्थावाट निस्कने फोहोर स्वास्थ्य संस्था स्वयंले व्यवस्थापन गर्नु पर्ने नीति लिइनेछ ।
- नियमित फोहोरमैला कर तिर्ने घरधुरी र व्यवसायिहरूको मात्र फोहोर संकलन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक स्थानमा फोहोर फाल्नेलाई कानूनमा भएको व्यवस्था बमोजिम दण्ड जरिवानाको व्यवस्था गरिनेछ ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापनमा नगरको नारा अनुरूप कार्य गर्ने उत्कृष्ट टोल बिकास संस्था र वडालाई सम्मान गरिनेछ ।
- सार्वजनिक स्थानमा फोहोर फाल्ने गरेको स-प्रमाण सूचना प्रदान गरेमा उचित नगद पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ ।
- फोहोर व्यवस्थापनमा कनकाई अर्जुन नविकरणीय उर्जा कम्पनीलाई चाँडो पूर्ण दक्षतामा संचालन गर्न आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गरिनेछ ।

७. सुशासन तथा संस्थागत क्षमता बिकास:

- संस्थागत सुशासन कायम गरी सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो र गुणस्तरीय बनाउन सुधार कार्यहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- सेवाप्रवाहमा सुधार गर्न आवश्यक नीति, ऐन, कानूनहरूको निर्माण गरी संस्थागत सक्षमता अभिवृद्धि गर्न जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीको क्षमता विकास गरिनेछ ।
- सुशासन कायम गर्न सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, सेवाग्राही सन्तुष्टि सर्भेक्षण जस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सूचना प्रविधिको प्रयोग मार्फत सेवा प्रवाहलाई सेवाग्राही मैत्री तथा प्रभावकारी बनाइनेछ
- विकास कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन आवधिक योजना, मध्यमकालीन खर्च संरचना, नीति तथा कार्यक्रम र वार्षिक बजेटका बीच तदम्यता कायम गरी स्रोतको कुशल र खर्च प्रभावकारित बढाइनेछ ।
- नगरपालिकाका नदीहरुबाट अवैध रुपम गिटी बलुवा उत्खनन तथा ओसारपसार नियन्त्रणका लागि इलाका प्रहरी कार्यालय, वन कार्यालय, नगर प्रहरी र टोल विकास संस्था संग समन्वय गरिनेछ ।
- सार्वजनिक सम्पतिको तथ्याङ्क अध्यावधिक र संरक्षण गरिनेछ । अनियमितता तथा सरकारी सम्पतिको दुरुपयोग गर्नेलाई कानूनी कारवाहीको दायरामा ल्याइनेछ ।
- आन्तरिक नियन्त्रण, आन्तरिक लेखा परीक्षण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाई बेरुजु न्युनीकरणमा जोड दिइनेछ । भ्रष्टाचारलाई निरुत्साहित गरिनेछ । भ्रष्टाचार विरुद्ध शुन्य शहनशिलताको नीति अपनाइनेछ ।
- अन्तिम लेखापरीक्षणबाट औल्याइएका बेरुजु कार्ययोजना बनाई फछ्यौट गर्दै लगिनेछ
- तोकिएको समयमा गुणस्तरीय काम सम्पन्न गर्ने उपभोक्ता समिति, निर्माण व्यवसायीलाई सम्मान गरिनेछ ।
- नगरपालिकाबाट 'घ' वर्गको इजाजत पत्र लिइ नगरपालिका क्षेत्रमा भौतिक निर्माण कार्यको ठेक्का लिएर काममा ढिलासुस्ती गरी समयमा सम्पन्न नगर्ने, गुणस्तरीय काम नगर्नेलाई इजाजत पत्र नविकरण नगर्ने नीति कडाइका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहमा सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई सरल सहज र पहुँचयोग्य बनाइ नागरिकको सुसुचित हुने हक सुनिश्चित गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहलाई चुस्त र प्रभावकारी बनाउन कार्यालयले विद्युतीय शासनको पूर्वाधार तयार गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र नगरपालिकालाई आवश्यक पर्ने तथ्य तथ्याङ्कको अध्ययन अनुसन्धान गर्ने व्यक्ति संघ, संस्थालाई रिसर्च ग्राण्ट उपलब्ध गराइनेछ ।
- नगरका मुख्य चोकहरुमा राखिएको सीसी क्यामेराको चुस्त दुरुस्त राखी सुरक्षा तथा सुशासनमा उपयोग गरिनेछ ।

- नागरिक समाज र विभिन्न सरकारी निकायहरूको समन्वयमा नागरिक एवं व्यवसायिक सुरक्षाको प्रत्याभुति सहितको शान्ति, सुरक्षित र समृद्ध नगरको स्थापना गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण प्रणालीलाई प्रभावकारी र नतिजामुलक बनाइनेछ ।
- नगर क्षेत्र भित्र सञ्चालन हुने २ लाखसम्मका योजनाहरू वडास्तरीय अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति र २ लाख भन्दा माथिका योजनाहरू नगरस्तरीय अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति मार्फत अनुगमन गरिनेछ ।
- १० लाख भन्दा माथिका आयोजनामा आयोजना शुरु हुनु भन्दा पहिले, आयोजना कार्यन्वयनको चरणमा र आयोजन सम्पन्न भएपछि तीन चरणमा अनिवार्य अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरपालिका तथा वडा कार्यलयमा सेवाग्राहीलाई प्रक्रियागत अलमल हुन नदिन नागरिक वडा पत्रलाई अध्यावधिक र डिजिटलाइजेसन गरिदै लगिनेछ ।
- सेवाग्राहीलाई छिटो, छरितो तथा गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्न नगरपालिका तथा वडा कार्यालयहरूमा नागरिक सहायता कक्ष स्थापना र सञ्चालनमा रहेका सहायता कक्षको सुधार गर्दै लगिनेछ ।
- संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारसँगको समन्वयलाई प्रभावकारी बनाइनेछ । छिमेकी पालिकहरूसँग साझा सरोकारका विषयमा (तीन सरकारको) समन्वय, संवाद र सहकार्य नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- उपभोक्ता हकहित र अधिकार संरक्षणका लागि स्वच्छ प्रतिस्पर्धा र औषधि तथा खाद्य वस्तुको आधारभूत गुणस्तर कायम गर्न बजार अनुगमनलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्रका खोलाहरूबाट अनाधिकृत रुपमा गिटी बलुवा ढुङ्गा उत्खनन तथा चोरी निकासी गर्न पूर्ण रुपमा निषेध गरिनेछ ।
- विपद्को समयमा र तत्काल नगरी नहुने अवस्थामा बाहेक नगर कार्यपालिकाको बैठकबाट योजना थप्ने र संशोधन नगर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरपालिका भित्र रहेका विभिन्न क्षेत्रका विषय विज्ञहरूको रोष्टर तयार गरिनेछ ।
- नगरबाट प्रदान गर्ने सबै किसिमका सेवाको जानकारी प्रदान गर्ने र गुनासो व्यवस्थापनका लागि नगरपालिकाको एप्स प्रयोगमा ल्याइनेछ ।
- नगरपालिकाको विद्युत सेवा, खानेपानी संरसफाई सम्बन्धी चुस्त राख्न आवश्यक परामर्श सेवाको व्यवस्था गरिनेछ ।
- नगरपालिकाले सम्पादन गरेका कार्यहरूको डाटा व्यवस्थापनार्थ एकिकृत सूचना प्रणाली तथा मोबाइल एपको विकास गरिनेछ ।
- नगरपालिका तथा वडा कार्यलयहरूबाट सेवाप्रवाह सम्बन्धी मापदण्ड लागु गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको विद्युत सेवा, खानेपानी संरसफाई सम्बन्धी कार्यहरू चुस्त राख्न आवश्यक परामर्श सेवाको व्यवस्था गरिनेछ ।

- नगरपालिकाले सम्पादन गरेका कार्यहरूको वेभसाइट तथा सामाजिक सञ्जाल मार्फत सर्वजनिकीकरण गरिनेछ । आयोजना बैंकमा समावेश भएका योजनाहरूलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- कर्मचारीहरूको क्षमता विकास गरी सेवाप्रवाहलाई गुणस्तरीय, पारदर्शी, मितव्ययी र प्रविधिमैत्री बनाइनेछ ।
- संगठन तथ सर्वेक्षण स्वीकृत पश्चात आवश्यक रिक्त दरवन्दी पदपूर्ति गरी कर्मचारी व्यवस्थपन चुस्त बनाइनेछ । सेवाग्राही सन्तुष्टी सर्वेक्षण नागरिक वडापत्र, कार्य वातावरण अन्तरपालिक असल अभ्यास आदान प्रदानलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता विकासका लागि आवश्यक तालिम अन्तरकृया गोष्ठी संचालन गरिनेछ ।
- अन्तरपालिका भगिनी सम्बन्ध प्रकृया थप अगाडी वढाइनेछ ।
- अनलाइन दर्ता चलानी पूर्ण रुपमा लागु गरिनेछ ।
- वितरणमुखी कार्यक्रम निरुत्साहित गरिदै लगिनेछ ।
- आर्थिक सहयोग लगायतका राहतका कार्यक्रम नगरपालिकाबाटै एउटै डालोबाट मात्र वितरण गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरपालिका तथा वडा कार्यालयबाट हुने सेवाप्रवाहलाई थप डिजिटलाईजेशन गर्दै लगिनेछ
- वडा वडामा समेत सर्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमलाई विद्युतीय मध्यमबाट प्रशारण गरी थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- बजार अनुगमनलाई प्रभावकारी रुपमा नियमित गरिने प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
- आत्महत्या नियन्त्रण सम्बन्धमा सचेतीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- सडकहरूमा यत्रतत्र लत्रिएर रहेका केवल र विद्युत तारलाई व्यवस्थापन गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।
- अन्य पालिकामा भएका असल अभ्यासहरूको अनुसरण गर्ने कार्यका लागि कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूलाई अन्तरपालिका अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था गरिनेछ ।
- सार्वजनिक खरिद प्रक्रियालाई पारदर्शी र व्यवस्थित बनाउँदै लगिनेछ । विद्युतीय खरिद प्रणालीको प्रयोगलाई प्राथमिकताका साथ निरन्तरता दइनेछ ।
- नेपाल सरकारले जारी गरेको भू:उपयोग नियमावली २०७९, को अधिनमा रही नगरका जग्गा वर्गीकरण अभिलेख अध्यावधिकको कार्यलाई शिघ्रताका साथ सम्पन्न गरि जग्गाको वर्गीकरणलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- भू:उपयोग वर्गीकरण अनुसार नक्साहरूलाई डिजिटलाईज गरि अभिलेखीकरण कार्यलाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।

द. न्याय कानून तथा मानव अधिकार सम्बन्धि नीति:

- न्यायिक समिति तथा मेलमिलापकर्ताको क्षमता विकास गर्दै न्यायमा सबैको पहुँच स्थापित गर्न “बेलैमा गरौं मिलाप, नगरौं विलाप” भन्ने नारालाई साकार पारिनेछ ।

- न्यायिक सम्पादनलाई अझ व्यवस्थित मर्यादित बनाइनेछ ।
- वडामा अवस्थित मेलमिलप केन्द्र तथा मेलमिलापकर्ताको क्षमता विकास गरी मेलमिलाप केन्द्रहरूको सेवा प्रवाहलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- न्यायिक समितिबाट सम्पादन गरिने कार्यहरूलाई सफ्टवेयरको माध्यमबाट सञ्चालन गरी सेवाप्रवाहलाई चुस्तदुरूस तथा पारदर्शी बनाइनेछ ।
- कानुनी सचेतना सम्बन्धी अभिमुखिकरण अभियानको रूपमा समुदायस्तरमा सञ्चालन गरिनेछ
- नगरपालिकाबाट निर्माण भएका कानूनलाई समसमयिक परिमार्जन गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ
- प्रथम आवधिक योजना कार्यान्वयन भइ दोस्रो आवधिक योजना निर्माणको चरणमा रहेकोले सोको कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- निर्मित कानूनको समसमयिक परिमार्जन तथा आवश्यकता अनुसारका कानून निर्माण गरी एकिकृत संगालोको रूपमा प्रकाशन गरिनेछ ।
- न्यायिक समितिबाट सम्पादन हुने कामलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- न्यायिक समितिबाट भएका असल अभ्यासको चिनारी पुस्तिका प्रकाशन गरिनेछ
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सम्बन्धि कानून निर्माण गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ
- संचार कार्यविधि बनाएर लागू गरिनेछ ।

९.आर्थिक विकास

क कृषि विकास सम्बन्धि नीति:

- कनकाई नगरपालिकाको प्रमुख सम्भावना बोकेको कृषि नगदे बालीको व्यवसायीकरण, यान्त्रिकीकरण र बजारीकरण गरी कृषकहरूको आय आर्जनमा वृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रलाई विषादीरहित तथा अर्गानिक खेती उन्मुख क्षेत्रको रूपमा विकास गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिदै अर्गानिक प्रमाणीकरणको प्रकृत्यालाई थप व्यवस्थित गरिदै लगिनेछ ।
- कृषिमा रैथाने जातका विउ विजनलाई संरक्षित हुने बाली लगाउने कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- उत्कृष्ट अगुवा कृषकहरूको पहिचाहन गरी कृषक सहयोग कार्यक्रमबाट पुरस्कृत गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- मौलिक हकको रूपमा रहेको खाद्य सुरक्षामा जोड दिदै खाद्यबस्तुको अभावमा जीवन जोखिममा पर्ने अवस्थाबाट सुरक्षित बनाइनेछ । पत्रु खाना (जङ्ग फुड) लाई निरुत्साहित गर्दै खाद्यको गुणस्तर कायम गर्न जोड दिइनेछ ।
- नगदे बालीहरू तरकारी, सुपारी, बेसार, अदुवा, सिमल तरुल जस्ता कृषिजन्य बस्तुको उत्पादन क्षेत्र पहिचान गरी पकेट क्षेत्रको रूपमा विस्तार गर्दै लगिनेछ । यस अघि घोषणा

गरिएका कृषि पकेट क्षेत्रहरूको विकासलाई निरन्तरता दिइनेछ। साथै नयाँ पटेक क्षेत्रको पहिचाहन गरिनेछ।

- कृषि तथा पशुपक्षी क्षेत्रमा आउन सक्ने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न कृषि तथा पशुपक्षी बिमा कार्यक्रमलाई थप विस्तार तथा प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ।
- लागत सहभागितामा कृषि औजार सामग्री अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- कृषकहरूलाई जैविक मल तथा जैविक विषादी उत्पादन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ।
- जलवायु परिवर्तन र प्राकृतिक प्रकोपबाट कृषि क्षेत्रमा पर्ने नकरात्मक असरहरूको अध्ययन तथा विकल्पहरूको खोजी कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- अग्र्यानिनिक रुपमा उत्पादित तरकारी खेतीका लागि छुट्टै पसलको व्यवस्था मिलाइनेछ।
- «एक वडा एक नमुना सामूहिक खेती» कार्यक्रमलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ।
- आयआर्जन र रोजगारीको अवसर श्रृजना गर्ने कृषि क्षेत्रमा आकर्षण बढाउने खालका कार्यक्रम अघि बढाई बैदेशिक रोजगारबाट फर्केका युवाहरू समेत आकर्षण गरिनेछ।
- कृषि क्षेत्रमा अध्ययन अनुसन्धान गर्न चाहने विद्यार्थी तथा विज्ञलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ।
- भूमिगत तथा सतह सिँचाई कार्यक्रमलाई महत्वका साथ कृषक लक्षित कार्यक्रम मार्फत प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ।
- कृषि क्षेत्रमा लाग्ने रोग किराको बाली संरक्षण सेवा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ। साथै बाली उत्पादन बृद्धि गर्न माटो परिक्षण कार्यक्रम गरिनेछ।
- कृषि उद्योग प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइनेछ।
- युवाहरूलाई कृषिमा आकर्षित गराउन सामुहिक तथा आधुनिक खेती प्रणालीमा जोड दिइनेछ।
- कृषिमा सिचाई सुविधा उपलब्ध गराउने र प्रयाप्त सिचाई मोटर चलाउन विद्युत सेवाको उपलब्धता गराइनेछ।
- उत्पादनमा सघाउ पुर्याउन साझेदारी गर्न आउने विकास साझेदारहरूलाई प्रोत्साहित गरिनेछ।
- उत्पादित बस्तुलाई बजारसम्मको पहुँच कायम राख्न पहल गरिनेछ।
- उत्पादनको आधारमा किसानलाई अनुदान वितरण गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ।
- कोसेली घरको व्यवस्था मिलाउन विशेष पहल गरिनेछ।
- दातृ निकाय तथा अन्य साझेदार निकायको सहयोगमा संचालित कृषि, पशुपालन उद्यमशिलता विकास कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिनेछ।

(ख) पशुपन्छी सम्बन्धी नीति:

- पशुपन्छीको महामारी नियन्त्रणका लागि कृषकहरूको घरदैलोमा गई खोप कार्यक्रम, कृत्रिम गर्भधान सेवा विस्तारमा जोड दिइनेछ। पशुपन्छीको उपचार गर्न विशेषज्ञ सहितको पशु घुम्ती शिविर सञ्चालन गरिनेछ।
- पशुपालनलाई प्रोत्साहन गर्नको लागि उन्नत जातका पशुहरूको नस्ल सुधार कार्यक्रम तथा पशुआहार सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

- पशुपन्छीमा आउने महामारीको नियन्त्रणका लागि भ्याक्सिनेशन, रेविज समेत कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- दूध उत्पादनमा जोड दिन दूध संकलन केन्द्र निर्माणलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- पशु अस्पतालन निर्माणका लागि संघ तथा प्रदेश सरकारसंग सहकार्य गरिनेछ ।
- सामुदायिक कुकुर नियन्त्रण सचेतनामूलक कार्यक्रम निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ
- कम लगानीमा छिटो आमदानी हुने पशु व्यवसायलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- नगरभित्रका माछा, मासु पसललाई व्यवस्थित गरिदै लगिनेछ ।
- पशु हाटबजारलाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- लम्फि स्किन तथा अन्य आकस्मिक महामारी रोगहरुको रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- कृत्रिम गर्भधान सेवा विस्तारलाई निःशुल्क गरिनेछ ।
- पशु विमाको लागि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- बाह्रैमहिना हरियो घाँस उत्पादनको लागि बिउँमा कृषकहरुलाई सहयोगको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- माछापालनको लागि पोखरी निर्माण गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- पशुपालन क्षेत्रलाई व्यवसायिक बनाउँदै दुध र मासु उत्पादनमा आत्मनिर्भर नगरपालिका बनाउन पहल गरिनेछ ।
- पोषिलो घाँसेवालीहरु प्रवद्धन गरिनेछ ।
- अव्यवस्थित रुपमा छाडिएका छाडा कुकुर र चौपायहरुको उचित व्यवस्थापनको विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

ग) सिचाई सम्बन्धि नीती:

- किसानहरुलाई ५० प्रतिशत अनुदानमा दिइदै आएको पानी तान्ने मोटर वितरणलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- सिपेज पानीको सम्भाव्यता अध्ययन कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- प्राकृतिक कुलोहरुको संरक्षणमा विशेष जोड दिइनेछ ।

घ) पर्यटन सम्बन्धी नीति:

- एकिकृत पर्यटन गुरुयोजना निर्माण गरी पर्यटन विकासलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ
- पर्यटन विकास गुरुयोजनाका आधारमा पर्यटकीय क्षेत्र सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- ऐतिहासिक, धार्मिक, पुरातात्विक मठ, मन्दिर गुम्बा चर्च मस्जिद संरक्षण तथा उपयोगमा विशेष जोड दिने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- नगरको पहिचान बोकेका जामुनखाडी, धनुषकोटी मन्दिर, कोटीहोम क्षेत्रहरुमा पर्यटक आकर्षित गर्नको लागि पर्यटन पूर्वाधार निर्माणलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

- पर्यटकहरूलाई आकर्षित गर्न सडक तथा शहरी सौन्दर्यकरणको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- पर्यटन क्षेत्रमा लगानी बृद्धि गर्न निजी क्षेत्रलाई समेत प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- शैक्षिक पर्यटन, खेलकुद पर्यटन, धार्मिक पर्यटन, स्वास्थ्य पर्यटन जस्ता क्षेत्रहरूको प्रवर्द्धन गर्दै लगिनेछ ।
- पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न डकुमेन्ट्री निर्माण र अन्तरपालिका भगिनी सम्बन्धलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- नगरपालिका भित्र रहेका अन्य पर्यटकीय क्षेत्रको पहिचान गरी पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ ।
- पर्यटन क्षेत्रको विकासका लागि निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- धार्मिक पर्यटक आउने धार्मिक स्थलको पूर्वाधार निर्माणमा थप लगानी बढाइनेछ ।

ड) सहकारी सम्बन्धी नीति:

- सहकारी संस्थाहरूको नियमित र सघन अनुगमन गरी संस्था दर्ता तथा खारेजीको माध्यमबाट संस्था दर्ता तथा खारेजीको माध्यमबाट संस्थागत सुशासन कायम गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सामुदाय र सदस्यप्रति थप उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन सहकारी संस्थाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै लगिनेछ ।
- अनौपचारिक रूपमा समूह बनाई बचत तथा ऋण कारोबार गर्ने समूह तथा व्यक्तिलाई कार्वाहीको दायरा ल्याइनेछ ।
- सहकारीको क्षेत्रको बचतलाई उद्यम विकास तथा रोजगारी सृजना हुने क्षेत्रमा लगानी गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- सहकारीलाई सामाजिक उत्तरदायित्व सहित सदस्य केन्द्रित बनाउँदै सोको माध्यमबाट रोजगारी सिर्जना, गरिवी न्युनिकरण, उद्यमशिलता प्रवर्द्धन र समुदायिक सशक्तिकरण गरिनेछ ।
- सहकारीको सामाजिक दायित्व अन्तर्गतको रकम परिचालन गर्दा नगरपालिकासंगको समन्वयमा सञ्चालन गर्ने व्यवस्थालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- नगर क्षेत्र भित्रका सहकारीहरू लाई प्रोत्साहन गर्न सहकारी दिवस पुरस्कार तथा सम्मान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- सहकारीको विकासमा सहकारीसंग समन्वय गरी अगाडी बढाइनेछ ।
- सहकारी सम्बन्धी तथ्याङ्क अद्यावधिक गरी व्यवस्थापनमा प्रभावकारीता कायम गरिनेछ
- नगर क्षेत्र भित्रका सहकारीको समस्या पहिचान गरी समाधान गर्न पहल गरिने छ
- सहकारीहरूको अनुगमन, संस्थागत क्षमता विकासमा विशेष जोड दिइनेछ ।

- कनकाई नगरपालिका भित्र रहेका सहकारीहरूलाई अनिवार्य रूपमा COPOMIOS प्राणालीमा आवद्ध गराई अनुगमनको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउदै लगिनेछ .

च) उद्योग, वाणिज्य, श्रम तथा रोजगार, वित्तीयक्षेत्र तर्फ

- स्थानीय कच्चा पदार्थ प्रविधि र सीपको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्न लघु तथा घरेलु उद्योग र परम्परागत सीपमा आधारित उद्योगहरूलाई प्राथमिकता दिइ प्रविधिमा सहयोग गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्र स्थानीय उत्पादनलाई विविधिकरण र बजारीकरण गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- गरिब परिवारको पहिचान गर्न वडा कार्यालय, टोलविकास संस्था तथा सरोकारवाला निकायहरूलाई परिचालन गरिनेछ । गरिबी निवारणका लागि आवश्यकताको आधारमा पुनर्ताजगी र एडभान्स सीप विकास तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
- लघु, घरेलु तथा साना उद्योगको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गरिनेछ । सम्भाव्य उत्पादनको उत्पादकत्व र बजार प्रतिस्पर्धा वृद्धि गर्न कम्तिमा ५ जनाको समूहमा प्रविधि हस्तान्तरण गरिनेछ । नयाँ उद्यमी सिर्जना गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका व्यक्तिहरूलाई लक्षित गरी उनीहरूले विदेशमा आर्जन गरेको सीप र क्षमताको उपयोग हुने गरी मागमा आधारित दिगो आयआर्जनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने, दिगोपन कायम हुने, स्थानीय श्रोत साधनको प्रयोग र परिचालन हुने खालका आयोजना तथा कार्यक्रम छनौट गरी रोजगारी प्रदान गरिनेछ ।
- रोजगार सेवाकेन्द्रमार्फत बेरोजगार व्यक्तिहरूको अभिलेखीकरण र न्यूनतम रोजगारको प्रवन्ध गर्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाबाट उपलब्ध गराइएको विभिन्न तालिमको संरक्षण तथा व्यवसाय सञ्चालनको लागि बीउपूँजीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनमा आधारित साना ठूला उद्योग व्यवसायहरूलाई सीप तथा सञ्चालन अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
- युवाहरूलाई वैदेशिक रोजगारमा जानबाट रोक्न आय आर्जन हुने खालका कार्यक्रम संचालन गरी आत्मनिर्भर बनाउदै लगिनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका युवालाई उनीहरूको सीप र क्षमताको उपयोग हुने खालका कार्यक्रम छनौट गरी संचालन गर्न विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
- लक्षित कार्यक्रम संचालन गर्दा रोजगार सृजना हुने आयआर्जन हुने कार्यक्रमलाई मात्र प्राथमिकता दिइनेछ ।
- वाणिज्य क्षेत्रलाई थप व्यवस्थित गर्न व्यापारिक भवनको रूपमा बहुउद्देश्यीय भवनको निर्माण कार्य सुरु गरिनेछ ।

- गुणस्तरीय खाद्यपदार्थको सुनिश्चितताको लागि बजार अनुगमनलाई तीव्रता दिई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- **श्रमिक स्ववलम्बन कार्यक्रम संचालनमा ल्याइ रोजगारी सृजनालाई प्रथामिकता दिइनेछ**

(छ) राजस्व परिचालन

- राजस्व सुधार कार्ययोजना लागु गरिनेछ ।
- नगरपालिकाले प्रदान गर्ने सेवा, सुविधा, सहायता, अनुदान रकम भुक्तानीलाई क्रमशः राजस्व असुलीसँग अन्तरसम्बन्धित बनाइनेछ ।
- नगरको समृद्धिमा भरः म आफै तिर्छु कर भन्ने नारालाई सार्थक तुल्याउन कर प्रशासनलाई प्रविधिमैत्री, चुस्त दुरुस्त र करदाता मैत्री बनाइदै लगिनेछ ।
- करलाई अनिवार्य दायित्व मानी स्वेच्छिक रुपमा कर तिर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- करको दरलाई समयानुकूल र बस्तुगत बनाई करको दायरा फराकिलो बनाउँदै लगिनेछ । आन्तरिक आयमा वृद्धि गरी नगरपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउँदै लगिनेछ । राजस्वका बैकल्पिक श्रोतको खोजी गरिनेछ । नगरक्षेत्र भित्र घर वालबाट आम्दानी गर्ने घरधनीबाट कार्यविधि बनाई बहाल कर संकलन गरिनेछ ।
- धेरै कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गरिनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्रका मनोरञ्जन स्थल, पार्क, पोखरी तथा सिमसार क्षेत्रमा मनोरञ्जन कर लगाउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- नगरपालिका बजार क्षेत्रभित्र लामो समय अघि देखि अव्यवस्थित रुपमा बसोबास रहेकोले ऐलानी पर्ती तथा सार्वजनिक क्षेत्रमा बसोबास गर्दै आएका घरधुरीलाई समेत कानून बनाई करको दायरामा ल्याइनेछ ।
- राजस्व वृद्धि गर्ने कार्ययोजनालाई पूर्णता दिई राजस्व वृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । समयमा कर तिर्न सबै करदातालाई उत्प्रेरित गर्ने कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाबाट फोहोर उठाए बापत फोहरमैला शुल्क असुलीलाई निरन्तरता दिइनेछ । नयाँ क्षेत्रहरुमा सेवा विस्तार गर्दा मागका आधारमा कम्तिमा १५ घरधुरी भएमा सेवा प्रदान गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रमा संचालनमा रहेक सबै व्यवसायीको तथ्यांक संकलन गरी सबैलाई करको दायरामा ल्याइनेछ ।
- घर बहालकर र बहाल विटौरी करलाई व्यवस्थित रुपमा संकलन गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- करका दायरा फराकिलो बनाइने सबै नगरवासीमा कर तिर्न उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- समयमा र सबै भन्दा बढी कर तिर्ने करदातालाई पुरस्कृत गरिने, कर छुटको व्यवस्थालाई व्यवस्थित गरिनेछ । राजस्व असुली सुत्र प्रणालीमा आवद्ध गरिनेछ ।
- अव्यवस्थित बसोबासी सुकुम्बासीलाई व्यवस्थित गर्ने विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक जग्गामा बसोबास गर्ने व्यक्तिहरुलाई समेत करको दायरामा ल्याइनेछ ।
- जग्गाको वर्गीकरण अनुसार राजस्व संकलन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिले वन पैदावार विक्री तथा उपयोग सम्बन्धी वार्षिक कार्ययोजना बनाई नगरपालिकामा पेश गर्नु पर्ने नीति निरन्तरता कायम गरिनेछ।
- पर्यटकीय क्षेत्रमा लिइने प्रवेश शुल्कमा पर्यटन, वन वातावरण प्रवर्द्धन तथा संरक्षण शुल्क बापत प्रदेश आर्थिक ऐन बमोजिम कर लगाइनेछ। उक्त रकम सम्बन्धित निकायले चौमासिक रूपमा नगरपालिकामा बुझाउने व्यवस्था मिलाइएको छ।
- आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ मा बुझाउने सम्पत्ति कर, मालपोत तथा भूमि कर २०८२ साल पुस मसान्तसम्म एकमुष्ट बुझाएमा दश प्रतिशत छुट दिने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ। बैक/बित्तीय संस्था एवम सार्वजनिक निकायले नगरपालिकामा बुझाउनु पर्ने राजश्वका रकम/कर इ-पेमेन्ट समेतको माध्यमबाट तिर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ।
- आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ का लागि नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेका कोठा, सटर, घर भाडा र बहाल कर २०८२ साल साउन मसान्तसम्ममा एकमुष्ट बुझाएमा ५ प्रतिशत छुट दिइने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ।
- नगरपालिकाले वार्षिक रूपमा लागउने आय ठेक्का, साप्ताहिक हाटबजार, पूर्वाधार विकास शुल्क, विज्ञापन करको वार्षिक ठेक्का बापतको रकम एकमुष्ट बुझाएमा नगरपालिकाको मूल्याङ्कन अङ्क भन्दा कम नहुने गरी दश प्रतिशत छुटको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ।
- यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न सामुदायिक शैक्षिक संस्थाहरूले लामो समय देखि सम्पत्ति तथा मालपोत कर बुझाउन बाँकी रहेकोमा सो रकम बुझाएमा उक्त संस्थाको शैक्षिक सुधारका लागि बुझाएको रकमको २५ प्रतिशत रकम सोही शैक्षिक संस्थाको प्रस्तावनाको आधारमा उल्लिखित कार्यक्रममा खर्च गरिने व्यवस्था मिलाईनेछ।
- करदाता शिक्षा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ। कनकाई उद्योग वाणिज्य संघ तथा बजार व्यवस्थापन समितिसंग समन्वय गरी घुम्ती शिविर मार्फत व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
- नगरपालिकामा बुझाउनु पर्ने कुनै कर तथा शुल्क बक्यौता रहेमा त्यस्ता व्यक्ति तथा संस्थालाई नगरपालिकाबाट उपलब्ध हुने कुनै पनि किसिमको अनुदान उपलब्ध नगराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- विगतका आ.व.हरूमा नसमेटिएका करको दायरामा निकासी पैठारी जिवजन्तु, कवाडी तथा अन्य नसमेटिएका कर एवं दस्तुरहरू अगामी आ.व. को आर्थिक ऐनमा समावेश गरिकरको दायरा बढाइने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- सम्पत्ति करलाई पूर्ण रूपमा कार्यान्वयन गर्दै यसलाई व्यवस्थित र वैज्ञानिक बनाउन सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग गरी वास्तविकतामा आधारित सम्पत्ति कर संकलन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
- राजश्व छलि र चुहावट हुन नदिन आवश्यक कानूनी व्यवस्था गर्दै कर प्रशासनलाई चुस्तदुरुस्त तुल्याउन उत्प्रेरणात्मक र दण्डात्मक दुवै तरिकाहरू अवलम्बन गरिनेछ।

- कर प्रशासन सुधार सम्बन्धी करदाता शिक्षा अभियानको रुपमा संचालन गरिनेछ । कर सम्बन्धी विभिन्न प्रशिक्षण कार्यक्रमहरू संचालन गरि सम्बद्ध सबैको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- करलाई भारको रुपमा हैन कर्तव्य र दायित्वको रुपमा लिने बातावरण श्रृजना गरि कर तिर्न अभिप्रेरित गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- करको दायरा बढाउन समयमै कर तिर्नेलाई निश्चित प्रतिशतसम्म छुट र पुरस्कार र नतिर्ने करदातालाई दण्ड तथा जरिवाना गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- निषेधित समयावधिमा अवैध रुपले नदिजन्य पदार्थ संकलन एवं उत्खनन् गर्ने गराउनेलाई प्रदेश आर्थिक ऐनले तय गरेको दण्ड जरिवानालाई कडाईपूर्वक लागु गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ
- वडा कार्यालयहरूले वार्षिक रुपमा उठाएको राजस्व रकमलाई बजेट विनियोजन तथा बजेट बाँडफाँडको आधार तथा सूचकसंग आवद्ध गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- महिला तथा अपाङ्ग व्यक्तिहरूका नाममा दर्ता रहेका व्यवसायहरूमा विशेष छुट दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरूलाई निश्चित लक्ष्य दिई राजस्व संकलन गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेका सबै प्रकारका व्यवसायहरूलाई करको दायरमा ल्याउन विशेष नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

नगर सभाध्यक्षज्यू,

नगरसभा सभासद् ज्यूहरू ।

यस सम्मानित नगर सभा समक्ष माथि उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्ने दायित्व तपाईं हाम्रो काँधमानै रहनेछ । नगरको समग्र विकासमा सहयोग अभिवृद्धिका लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, विभिन्न दातृ निकायहरू, विभिन्न संघसस्थाहरूसँग खुल्ला रुपले सहकार्यका हातहरू अगाडि बढाई नगरको सर्वोपरि हित हुने गरी निरन्तर कार्य गरिनेछ । प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमले समुन्नत तथा समृद्ध कनकाई नगर बनाउने अभियानलाई हृदयङ्गम गर्दै नगरले लिएको सामाजिक, आर्थिक, सुशासन तथा सेवा प्रवाह, भौतिक पूर्वाधार निर्माण समेतका क्षेत्रहरूले प्राप्त गर्ने उच्चतम प्रतिफलले कनकाई नगर राष्ट्रकै सर्वोकृष्ट एवं गौरवको नगर बन्ने विश्वास लिएको छु । यस नगरको विकासमा नगरबासीहरूको समग्र हितलाई अधिकतम प्रतिफल प्राप्त गर्ने लक्ष्यका साथ आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रमका आधार र परिधिभित्र रही आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेट तर्जुमा गरिने व्यहोरा यस गरिमामय नगरसभा समक्ष जानकारी गराउन चाहन्छु । नगरले आत्मसात् गरेको “समुन्नत सम्पदा दीगो पूर्वाधार, समृद्ध कनकाईको मूल आधार” भन्ने नारालाई सार्थकता प्रदान गरिने नीतितथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेको छु ।

अन्त्यमा, यो नीति तथा कार्यक्रम कनकाई नगरको समग्र विकास, सुशासन, समृद्धिको दस्तावेजको रुपमा रहेकाले यसको कार्यान्वयनमा सबै क्षेत्रबाट आवश्यक सहयोग प्राप्त हुने विश्वास लिएको छु । यस नीति तथा कार्यक्रम निर्माणमा सहयोग एवं सुझाव दिनुहुने संघ तथा प्रदेशका

माननीयज्यूहरु, राजनीतिक दल तथा राजनैतिक दलका भातृसङ्घ/सङ्गठनहरु, निजि तथा गैरसरकारी संघ संस्था,विकास साझेदार निकाय,सहकारी र सामुदायिक क्षेत्र, नागरिक समाज,विद्यार्थी तथा बाल सञ्जाल, राष्ट्रसेवक कर्मचारी,सञ्चारकर्मी, श्रमिक लगायत सम्पूर्ण नगर बासीहरुमा हार्दिक आभार एवं धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

मिति:२०८२/०३/१०, मंगलवार

आशा शिवाकोटी
नगर उप-प्रमुख
कनकाई नगरपालिका,झापा

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को वार्षिक बजेट वक्तव्य

नगरसभाध्यक्षज्यू,
नगरसभासभासद् ज्यूहरू,
नगरसभा सचिव ज्यू,
सम्पूर्ण कर्मचारी तथा सञ्चारकर्मीहरू

यस नगरको सम्मानित गरिमामय नगरसभा समक्ष मिति २०८२/०३/१० गतेका दिन अठारौँ नगरसभाको पहिलो बैठकबाट आगामी आ.व. २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत भई पारित भईसकेको छ। अब म,
यस सम्मानित नगरसभा समक्ष नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख भएका विषयवस्तुको परिधिभित्र रही यस कनकाई नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को लागी बजेट प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएकी छु ।

अर्थतन्त्रका सूचकहरूको आधारमा आगामी आर्थिक वर्षमा समेत त्यसको प्रत्यक्ष प्रभाव पर्न गई चालू आ.व.का बाँकी योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई समेत सम्बोधन गर्नुपर्ने तथा समयको परिवर्तनसंगै नागरिकका आवश्यकतालाई समेत सीमित स्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग गरी नयाँ योजना तथा कार्यक्रम समेत सञ्चालन गर्नुपर्ने नितान्त आवश्यकता रहेको छ भने अर्को तर्फ अर्थतन्त्रमा पर्न सक्ने थप संकुचन र चुनौतिलाई सामना गर्ने गरीयस सम्मानित नगरसभा समक्षआर्थिक वर्ष २०८२/८३ को आय/व्यय अनुमानको अनुमानित विवरण प्रस्तुत गर्न गईरहेकी छु ।

नगरबासी नागरिकहरूको मनोबल उच्च राख्दै आगामी आ.व.मा आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार विकास, वन, वातारण तथा विपद् व्यवस्थापन र संस्थागत विकास जस्ता कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिएकोले हामी सकारात्मक रूपमा अगाडी बढ्न सफल भईरहेका छौं। यस कार्यमा समेत विभिन्न संघ-संस्था, देश विदेशमा रहनु भएका प्रबुद्ध नागरिकहरूले पुर्याउनु भएको सहयोगप्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु।

विगत आर्थिक वर्षहरूमा यस नगरपालिकाले वित्तीय अनुशासन, राजस्व परिचालन र पूर्वाधार विकासको निर्माण कार्यमा सर्वोत्कृष्ट नगरपालिका घोषणा हुनुले हाम्रो नगरको गौरव थप उचाईमा प्राप्त गरेको व्यहोरा यस नगरसभा समक्ष स्मरण गराउन चाहन्छु। यसै गरी स्थानीय तहहरूको समग्र क्षेत्रको कार्य सम्पादनको मूल्याङ्कन गर्ने “स्थानीय तहको कार्य सम्पादन स्व-मूल्याङ्कन”(LISA) मा आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ झापा जिल्लाका १५ पालिकामध्ये प्रथम र वित्तीय जोखिम उत्तरदायित्व (FRA)मा समेत झापा जिल्लाका १५ पालिका मध्ये प्रथम स्थान प्राप्त गर्न सफल भएको व्यहोरा सम्मानित नगरसभा समक्ष जानकारी गराउँदछु । त्यसै गरी उक्त मूल्याङ्कनले नगरको समग्र कार्यसम्पादन, वित्तीय जोखिमको अवस्था र सूचना प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाहको राष्ट्रिय, प्रदेश र स्थानीयस्तरको अवस्थाको समग्र प्रगति समेत उत्साहजन हुनु नगर र नगरबासीका लागि पक्कै पनि गौरवको विषय ठानेकी छु । यस सम्मानित नगरसभा मार्फत हाम्रा दीर्घकालीन सोच,ध्येय, लक्ष्य ,रणनीति र उद्देश्यहरूलाई सम्बोधन हुनेगरी बजेट विनियोजन गरेकी छु । हाम्रो आर्थिक क्रियाकलापहरू निरन्तर र

गतिशील बनाई समृद्ध नगरको नारालाई आत्मसाथ गर्दै देशको समग्र अर्थतन्त्रको अवस्थालाई समेत विश्लेषण गर्दै अर्थतन्त्रमा आएको शिथिलता र संकुचनलाई समेत मध्यनजर गरी नगरको सर्वोत्तम विकास गर्ने उद्देश्यका साथ हामीसँग भएको न्यूनतम श्रोत-साधनलाई आवश्यकता र प्राथमिकताक्रम निर्धारण गरी आ.व. २०८२/८३ को बजेट विनियोजन गरेकी छु । प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रम मार्फत समेट्न नसकिएका विषय तथा क्षेत्रहरूलाई आगामी दिनहरूमा निरन्तर समेट्दै जाने प्रतिबद्धता समेत व्यक्त गर्दछु ।

अब म कनकाई नगरपालिकाको वर्तमान वित्तिय अवस्थाको संक्षिप्त जानकारी प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु । चालु आ व २०८१/८२ को लागि कुल बजेट रु ६९ करोड ८९ लाख ८४ हजार (सशर्त थप समेत) अनुमान गरिएको थियो । जसमध्ये चालु शीर्षकमा रु ४४ करोड ८० लाख ३३ हजार ६ सय ६८ विनियोजन भएकोमा जेठ मसान्त सम्म रु ३३ करोड ४६ लाख ३३ हजार ०७९.४२ खर्च भइ कुल चालु खर्च ७४.६८ प्रतिशत र पूँजीगत कार्यक्रममा विनियोजन रु २५ करोड १२ लाख ५० हजार ३ सय ३२ रुपैया मध्ये जेठ मसान्त सम्म रु ११ करोड ६ ला ८८ हजार ८ सय ६९ खर्च भइ कुल पूँजीगत खर्च ४४.०५ प्रतिशत गरी कुल खर्च ६३.६८ प्रतिशत रहेको अवस्था छ ।

आन्तरिक आम्दानी तर्फ १० करोड ९४ लाख ७ हजार अनुमान गरिएकोमा जेठ मसान्त सम्म ९ करोड ६ लाख ५३ हजार १ सय २४ रुपैया आम्दानी भएको संघीय समानीकरण तर्फ १३ करोड ४५ लाख अनुमान गरिएकोमा जेठ मसान्त सम्म १२ करोड ३४ लाख १७ हजार २ सय प्रदेश समानी करण तर्फ ८४ लाख १९ हजार अनुमान गरिएकोमा ६३ लाख १४ हजार २ सय ५० संघीय राजश्व बाँडफाड तर्फ १० करोड ४४ लाख अनुमान गरिएकोमा जेठ मसान्त सम्म रु ७ करोड २४ लाख १० हजार २ सय १२ रुपैया त्यसैगरी प्रदेश राजश्व बाँडफाड तर्फ १ करोड ३ लाख ७४ हजार अनुमान गरिएकोमा जेठ मसान्त सम्म ९६ लाख ४५ हजार ८ सय ७४ रुपैया र स्थानीय राजश्व बाँडफाड (घरजग्गा रजिष्ट्रसन र दहत्तर बहत्तर शुल्क) ३ करोड ३३ लाख अनुमान गरिएकोमा जेठ मसान्त सम्म २ करोड ७२ लाख ६८ हजार १ सय १५ रुपैया गरी कुल अनुमान मध्ये हाल सम्म रु ४ करोड ६ लाख ९१ हजार २ सय २२ रुपैया न्यून प्राप्ति भएको देखिन्छ जसले गर्दा विनियोजन भएका योजना कार्यक्रमको भुक्तानीमा थप दवाव सृजना भइ आगामी आर्थिक वर्षको बजेट कार्यान्वयनमा समेत असर पर्न सक्ने देखिन्छ ।

यस नगरको समुन्नत विकासकालागि नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोत, संघीय तथा प्रदेश सरकारको श्रोत र राजश्व बाँडफाँडबाट (भ्याट र अन्तशुल्क) प्राप्त हुने रकम, वित्तीय समानीकरण अनुदान, विशेष अनुदान, समपूरक तथा स-शर्तमा उल्लेखित कार्यक्रम समेतका आधारमा आर्थिक वर्ष २०८२/८३ मा सञ्चालन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरू तयार पारेकी छु । आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको क्रममा नेपालको संविधानमा भएका व्यवस्थाहरू तथा संविधानको अनुसूची (८) को एकल अधिकार र अनुसूची(९) को साझा अधिकारमा रहेका अनुसूचीहरूमा भएका व्यवस्थाहरू, १६ औँ राष्ट्रिय आवधिक योजना (राष्ट्रिय योजना आयोग), दिगो विकासका लक्ष्यहरू, नगरको मध्यकालीन खर्चको संरचना (MTEF), स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, अर्थ मन्त्रालय तथा कोशी प्रदेश सरकारको आर्थिक ऐन, समय-समयमा प्राप्त भएका मार्गदर्शन र परिपत्रहरूका साथै नगरपालिकाले आयोजना गरेको पूर्व बजेट

छलफल कार्यक्रमबाट प्राप्त भएका सुझावहरू, नगर सभाबाट प्राप्त भएका सुझावहरू, विषयगत समितिबाट प्राप्त भएका सुझावहरू, दीर्घकालीन सोचले निर्दिष्ट गरेका विषयवस्तु, नगर क्षेत्र भित्र रहेका सम्पूर्ण क्रियाशील राजनैतिक दल तथा दलका भातृ संघ-संगठनहरू, विभिन्न सङ्घ-संस्थाहरू, संचार माध्यम एवम् पत्रकार, नागरिक समाज, विद्वत्तवर्ग, पिछडिएका तथा सिमान्तकृत वर्ग र टोलबस्तीहरू समेतबाट प्राप्त भएका सुझावहरूका साथै नगरवासीहरूले समय समयमा दिनु भएका राय/सुझावहरूलाई मूल आधारमानी यहाँहरूले अपेक्षा गर्नुभएका विषयवस्तुहरूलाई समेत समेटी यो बजेट निर्माण गरिएको छ।

नगरसभाध्यक्षज्यू

नगरसभा सभासद् ज्यूहरू ।

अब म,

यस गरिमामय सभा समक्ष आगामी आ.व.२०८२/८३ को बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकताहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

(क) बजेटका उद्देश्यहरू:

- नगरमा रहेका प्राकृतिक स्रोत साधनको संरक्षण गर्दै श्रम शक्ति र पुँजीको अधिकतम उपयोग गरी गरिबी न्युनिकरण गर्नु ।
- संघ तथा प्रदेश सरकार र अन्य निकायबाट प्राप्त अनुदान र सहयोगलाई नागरिकको आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने कार्यमा लगानी गर्नु ।
- प्राकृतिक विपत्तीबाट हुनसक्ने क्षतिलाई रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्न र नागरिकहरूको जीउ, धनको सुरक्षा गर्नु।
- कृषि र पशुपालन जस्ता उत्पादशील क्षेत्रलाई उच्चतम परिचालन गरी गुणस्तरीय उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गर्दै समतामूलक आर्थिक विकासको आधार तयार गर्नु र हाम्रा उत्पादनलाई निर्यातसँग आबद्ध गर्नु।
- गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य तथा खानेपानीको सुनिश्चिता गर्दै सामाजिक न्याय सहितको समुन्नत समाज निर्माण गर्नु।
- गुणस्तरीय पूर्वाधारको विकास गरीसमृद्धिको आधार तयार गरी स्थानीयस्तरमा नै रोजगारीको सृजना गर्नु ।
- नगरलाई समय सापेक्षरूपमा प्रविधिको भरपूर उपयोग गरी प्रविधीलाई सुशासनमा जोड्नु ।
- नगरले अवलम्बन गरेको “सम्मुनत सम्पदा दिगो पूर्वाधार, समृद्ध कनकाईको मूल आधार” भन्ने नारालाई आत्मसात् गर्नु।
- न्युनतम साधन स्रोतलाई अधिकतम क्षेत्रमा उपयोग गरी दिगो विकासका लक्ष्य हासिल गर्नु ।

(ख) बजेटका प्राथमिकताहरू

- कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रको रूपान्तरण
- समय सापेक्ष स्वास्थ्य र शिक्षाको गुणस्तरमा वृद्धि
- गरीब,भूमिहीन र विपन्न परिवार लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन

- आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्रमा समानुपातिक विकास
- भौतिक पूर्वाधारको निर्माण एवम स्तरोन्नती
- संस्थागत क्षमता विकास
- लक्षित वर्गको क्षमता विकास
- पर्यटन प्रवर्द्धन
- एकिकृत विपद् व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण
- औद्योगिकीकरण तथा युवा रोजगारीको अवसरमा वृद्धि
- हरित, उज्यालो, बालमैत्री नगर निर्माण

नगर सभाध्यक्ष नगर सभा सदस्यज्यूहरू।

अब म,

संघीय सरकार, कोशी प्रदेश सरकार, अर्थ मन्त्रालय, राष्ट्रिय योजना आयोग, राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्त आयोग, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय समेतबाट संविधानको निर्देशक सिद्धान्त भित्र रही यस सम्मानित गरिमाय नगरसभा समक्ष आगामी आ.व. २०८२/०८३ को लागि संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने सशर्त, समानीकरण, राजस्व बाँडफाँट, विशेष अनुदान, विभिन्न संघ संस्था तथा दातृ निकायबाट अनुदान तथा ऋण र नगरको आन्तरिक श्रोतबाट समेत प्राप्त हुने अनुमानित (चालु तथा पूँजीगत समेत) कुल रकम रु.७०६९२५१०१- (सत्तसी करोड उनान्सत्तरी लाख पच्चिस हजार एक सय एक मात्र) को सीमा भित्र रही बजेट तर्जुमा गरेकी छु । उल्लेखित कूल बजेटको सीमा भित्र रही ६८ वर्ष भन्दा माथि उमेर समूहका जेष्ठ नागरिकहरू तथा तोकिएका अन्य समूह र वर्गले सामाजिक सुरक्षा भत्तावापत प्राप्त हुने रकम सोही कानून बमोजिम नै खर्च हुने भएकाले उक्त भत्ता वापत अनुमानित रकम रु.३० करोड यस बजेट कार्यक्रममा समावेश गरिएको छैन।

अब म, यस नगरसभा समक्ष पेस भएको नीति तथा कार्यक्रमको लक्ष्य प्राप्तिका लागि आगामी आ.व. २०८२/८३ मा विभिन्न शीर्षकमा हुने आम्दानी (आय तथा व्यय) हरूको विवरण पेस गर्ने अनुमति चाहन्छु।

क. संघीय तथा कोशी प्रदेश सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अनुदान वापत प्राप्त हुने अनुमानित रकम

यस शीर्षक अन्तर्गत संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान रकम रु.१२,९१,००,०००।- (अक्षरेपी बाई करोड एकानब्बे लाख रुपैया मात्र) तथा कोशी प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम रु.१२९९९,०००।- (एक करोड एक्काइस लाख उनान्सय हजार रुपैया मात्र) गरी जम्मा रु.१४,१२,९९,०००।- (अक्षरेपी चौध करोड बाई लाख उनान्सय हजार रुपैया मात्र) को अनुदान प्राप्त हुने अनुमान गरिएको । यसरी प्राप्त हुने वित्तीय समानीकरण अनुदान निःशर्त प्रकृतिको अनुदान भएको र यस शीर्षक अन्तर्गत संघीय सरकार तथा कोशी प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने उल्लेखित अनुदान रकमलाई भौतिक पूर्वाधार, आर्थिक विकास, सामाजिक विकास तथा अन्य तोकिए बमोजिमका कार्यक्रम (पूँजीगत शीर्षक) तर्फका योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न विनियोजन गरेकी छु ।

ख. संघीय तथा कोशी प्रदेश सरकारको राजस्व एवम रोयल्टी समेतको बाँडफाँट शीर्षकबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम

यस शीर्षक अन्तर्गत संघीय सरकारको राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने अनुमानित अनुदान रकम रु ११,२९,०३,१०१। (एघार करोड उनान्तीस लाख तीन हजार एक सय एक रुपैयाँ मात्र), कोशी प्रदेश सरकारको सवारी कर बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने अनुदान रकम रु. १,२६,०८,०००। (एक करोड छव्विस लाख आठ हजार मात्र) समेत गरी जम्मा हुन आउने रकम १२,५५,११,१०१। (बार्ह करोड पचपन्च लाख एघार हजार एक सय एक मात्र) प्राप्त हुने रकमलाई कार्यालयको चालु तथा कार्यक्रम खर्च शीर्षकमा व्यय हुनेगरी बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

ग. नगरपालिकाको आर्थिक ऐन बमोजिम विभिन्न कर तथा स्रोतबाट प्राप्त हुने अनुमानित (आन्तरिक राजस्व तथा स्थानीय राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त आय)

यस शीर्षक अन्तर्गत नगरपालिकाको आर्थिक ऐन बमोजिम विभिन्न आन्तरिक कर तथा राजस्व बाट प्राप्त हुने रकम, कोशी प्रदेशको आर्थिक ऐन बमोजिम नदीजन्य पदार्थको बिक्री तथा मालपोत समेतको बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने जम्मा रकम ९,८५,४०,०००। - (नौ करोड पचासी लाख चालिस हजार मात्र) प्राप्त हुने अपेक्षा गरेको छु । उक्त शीर्षकबाट प्राप्त हुने रकमलाई चालु तथा पूँजीगत शीर्षक एवम् कार्यक्रम संचालनतर्फ खर्च गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु ।

घ. चालु आ.व. २०८१/०८२ को बाँकी रहने अनुमानित स्थानीय सञ्चित कोष रकम

आ.व. २०८१/०८२ को अन्त्यसम्म खर्च भई नगरपालिकाको स्थानीय मूल सञ्चित कोषमा बाँकी रहने (सशर्त, सम्पूरक र विशेष अनुदान वाहेकका रकम) नगर तथा वडा कार्यालयको चालु आ.व.मा विविध कारणले सम्पन्न हुन नसकेका दायित्वमा बाँकी रहने योजनाहरुको आ.व. २०८२/८३ मा भुक्तानी दिनुपर्ने समेत अनुमानित जम्मा रकम रु २,९९,९२,०००। (अक्षरेपी दुई करोड उनान्सय लाख बयानब्बे हजार रुपैया मात्र) लाई नगर तथा वडाका तोकिए बमोजिमका दायित्वमा रहने योजना तथा कार्यक्रम र नयाँ सञ्चालन गरिने योजना तथा कार्यक्रममा भुक्तानी गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

ड. प्रदेश सरकारबाट सम्पूरक अनुदान मार्फत प्राप्त हुने अनुमानित रकम

यस शीर्षक अन्तर्गत कोशी प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने (पूँजीगत) रकम रु.१,२९,००,०००। - (एक करोड उनान्तीस लाख रुपैया मात्र) रकमलाई तोकिए बमोजिमकै योजना तथा कार्यक्रमहरुका पूँजीगत शीर्षकमा खर्च गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

च. संघीय तथा कोशी प्रदेश सरकारबाट तोकरी आए बमोजिमका सशर्त शीर्षकमा नै खर्च गर्ने गरी प्राप्त हुने रकम

यस शीर्षक अन्तर्गत संघीय सरकारबाट तोकिए बमोजिमकै योजनामा खर्च गर्ने गरी सशर्त अनुदानका रूपमा तोकिए बमोजिमका योजना तथा कार्यक्रमहरू सम्पन्न गर्न चालु शीर्षक तर्फ रु. २०,९९,००,०००।-(बीस करोड उनान्सय लाख रुपैया मात्र) र पूँजीगत तर्फ रु. ३,२६,००,०००-(तीन करोड छब्बिस लाख रुपैया मात्र) समेत जम्मा रकम रु २४,२५,००,०००।-(अक्षरेपी चौविस करोड पच्चिस लाख रुपैया मात्र) तथा कोशी प्रदेश सरकारबाट सशर्त अनुदान चालु तर्फ प्राप्त हुने रकम रु.४४,८३,०००।-(चवालिस लाख त्रियासी हजार रुपैया मात्र) र पूँजीगत तर्फ प्राप्त हुने रु ९९,०००००।-(उनान्सय लाख रुपैया मात्र) समेत जम्मा रकम रु.१,४३,८३,००० -(एक करोड त्रिचालिस लाख त्रियासी हजार रुपैया मात्र) तोकिए आए बमोजिमको शीर्षकहरूको योजना तथा कार्यक्रममा नै खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाएकी छु।

(छ) संघीय सरकारको विशेष अनुदानबाट प्राप्त अनुमानित रकम

यस शीर्षक अन्तर्गत संघीय सरकारबाट तोकिए बमोजिमकै योजना तथा कार्यक्रममा नै खर्च गर्ने गरी विशेष अनुदानका रूपमा प्राप्त हुने रकम रु ३,६६,००,०००।-(तीन करोड छैसठ्ठी लाख रुपैया मात्र) सोही शीर्षकको पूँजीगत तर्फको योजना तथा कार्यक्रममा खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाएकी छु।

(ज) यस शीर्षक अन्तर्गत संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने (पूँजीगत) रकम रु.५२,००,०००।-(बाउन्न लाख रुपैया मात्र) रकमलाई तोकिए बमोजिमकै योजना तथा कार्यक्रमहरूका पूँजीगत शीर्षकमा खर्च गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेकी छु।

नगरसभाध्यज्यू,

नगर सभासद् ज्यूहरू।

अब म,

माथि उल्लेखित विभिन्न शीर्षकबाट प्राप्त हुने अनुमानित कुल आय रकम रु. ७०,६९,२५,१०१।-(अक्षरेपि सत्तरी करोड उनान्सत्तरी लाख पच्चिस हजार एक सय एक) मध्ये सशर्त अनुदान (संघीय) तर्फ चालु र पूँजीगतमा रु.२४,२५,००,०००।-(चौविस करोड पच्चिस लाख मात्र), सशर्त अनुदान (प्रदेश) तर्फ चालू र पूँजीगतमा रु. १,४३,८३,०००। -) एक करोड त्रिचालिस लाख त्रियासी हजार रुपैया) संघ समपुरक अनुदानतर्फ पूँजीगतमा रु ५२०००००।(अक्षरेपी बाउन्न लाख) प्रदेश समपुरक अनुदान तर्फ पूँजीगतमा रु. १,२९,००,०००।-(एक करोड उनान्तीस लाख रुपैया मात्र), विशेष अनुदान संघ तर्फको पूँजीगतमा रु. ३,६६,००,०००।-(तीन करोड छैसठ्ठी लाख मात्र), स्थानीय आन्तरिक श्रोत रु.९,८५,४०,०००।-(अक्षरेपि नौ करोड पचासी लाख चालिस हजार रुपैया) मौज्जात तर्फ रु. २,९९,९२,०००—(अक्षरेपी दुई करोड उनान्सय लाख बयानब्बे हजार रुपैया मात्र) तथा संघीय तथा प्रदेश सरकार समेतबाट प्राप्त हुने समानीकरण अनुदानतर्फ रु.१४,१२,९९,०००।-(चौध करोड बाई लाख उनान्सय हजार रुपैया मात्र) राजस्व बाँडफाँड संघ तथा प्रदेशबाट प्राप्त हुने रकम रु १२,५५,०३,१०१।-(अक्षरेपी बाई करोड पचपन्न लाख तीन हजार एक सय एक), रकमलाई कनकाई नगरपालिकाले आगामी आ.व. २०८२/०८३ मा तपशिलका नगर तथा वडामा

सञ्चालन गर्ने योजना तथा कार्यक्रम र अन्य विभिन्न चालु तथा पूँजीगत शीर्षकमा खर्च गर्ने गरी सम्मानित नगर सभा समक्ष बजेट विनियोजन गरेकी छु ।

१. आर्थिक विकास क्षेत्रका कार्यक्रममा हुने खर्च

नगरको आर्थिक विकास क्षेत्र अन्तर्गत विभिन्न शीर्षकमा चालु तथा पूँजीगत योजना तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी नागरिकको जीवनस्तर वृद्धि गरी उत्पादन र उत्पादकत्वमा जोड दिदै कृषि अर्थतन्त्रको पुनःउत्थान गर्न, स्थानीय स्तरका साना, मझौला तथा घरेलु उद्योगहरूको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्न, जग्गाको वर्गीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न, स्थानीयस्तरमा नै नविनतम् श्रम तथा रोजगारी सृजना गर्न र गरिबीको दरलाई समेत क्रमशः न्यून गर्न तपसीलका उपशीर्षकहरूमा खर्च गर्ने गरी व्यवस्था मिलाएको छु ।

क. कृषि तथा खाद्य सुरक्षा कार्यक्रम तर्फ

कृषिका विभिन्न पकेट क्षेत्रहरू, कृषिऔजार तथा सामग्री खरिद, उन्नत मल बीउको व्यवस्थापन, चकलाबन्दी खेती, अर्गानिक खेती, सामुहिक कृषि खेती, कृषिबाट उत्पादित खाद्य बस्तुहरूको बढ्दो उपभोगबाट नागरिकहरूमा गम्भिर शारीरिक रोगहरू बढ्दै गईरहेको अवस्थामा समेत उत्पादित खाद्यान्नहरू खाद्य सुरक्षा मापदण्ड अनुसार हुने गरी उत्पादनमा जोड दिईने नीति अनुरूपका विविध कार्यक्रम संचालन गर्न एवम् विभिन्न संघ सस्थासंग भएको/हुने सम्झौतालाई समेत निरन्तरता दिईने नीति अनुरूप स्थानीय स्तरमा हुन सक्ने सम्भावित कृषि तथा खाद्य सुरक्षाको प्रवर्द्धन, सम्बर्द्धन र संरक्षण वडा र नगर स्तरबाट समेत कार्यान्वयन हुनेगरी शसर्त बाहेक रु. १,१२,७०,०००-(अक्षरेपी एक करोड बार्ह लाख सत्तरी हजार रुपैया मात्र) बजेट खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।

ख. पशुपन्छी विकास तर्फ:

दुग्धजन्य र मासुजन्य पदार्थको बढ्दो आयात एवम् खपतलाई क्रमशःप्रतिस्थापन गर्दै एकातिर आत्मनिर्भर बन्न र अर्को तर्फ निर्यातलाई समेत बढावा दिई आर्थिक विकासलाई क्रमशः सुधार गर्नुपर्ने टड्कारो अवस्थालाई समेत मध्यनजर गर्दै पशुपन्छी क्षेत्रको समग्र विकासमा खर्च गर्ने गरी ससर्त बाहेक रु २८,००,०००।-(अक्षरेपी अष्टाइस लाख रुपैया मात्र) बजेट खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु ।

ग.पर्यटन तथा संस्कृति कार्यक्रम तर्फ

पुरातात्विक, ऐतिहासिक तथा धार्मिक स्थलहरूको संरक्षण, मर्मत/संभार तथा विभिन्न पर्यटन स्थलहरूको विकास र विस्तार गरी नगरलाई पर्यटन अर्थव्यवस्थासँग जोड्दै समृद्ध कनकाईको अवधारणालाई मूर्तरूप दिने गरी उक्त क्षेत्रमा रु ३०,००,०००।— (अक्षरेपी तीस लाख रुपैया मात्र) रकम विनियोजन गरेको छु ।

घ. भूमि व्यवस्था, सहकारी र वित्तीय सेवा कार्यक्रम तर्फ

यस नगरमा अव्यवस्थित र ऐलानी जग्गाको व्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यका साथ विगत लामो समय देखि त्यस्ता जग्गाहरूको स्थायी र दीर्घकालीन समस्या समाधान गर्न, स्थानीय सरकारको क्षेत्राधिकार भित्र रहेको सहकारी क्षेत्रहरूको नियमन र अनुगमन गर्न, नगर भित्र सञ्चालनमा रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूसँगको

समन्वय र सहकार्यमा सो क्षेत्रको समग्र विकासमा खर्च गर्ने गरी रु १८,००,०००।— (अक्षरेपी अठार लाख रुपैया मात्र) रकम विनियोजन गरेको छु ।

ड. श्रम तथा रोजगारी कार्यक्रम तर्फ

बढ्दो बेरोजगारलाई विभिन्न क्षेत्रहरूमा रोजगारका अवसरहरू सृजना गरी नगर भित्र बेरोजगार रहेका युवा जनशक्तिलाई टिकाई राख्नका लागि विभिन्न वित्तीय संस्थाहरूसँगको साँझेदारी, नेपाल सरकारको प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल परियोजनामा सूचीकृत भएका श्रम गर्न चाहने श्रमिक वर्गको आर्थिक उन्नती र श्रम प्रतिको दक्षता तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्दै दक्ष र निपूर्णता गराई नगरका विभिन्न पूर्वाधार समेतका क्षेत्रहरूमा सहभागी गराउने उद्देश्य प्राप्तीका लागि यस क्षेत्रमा रु ४८,००,०००।—(अक्षरेपी अठ्चालिस लाख रुपैया मात्र) रकम खर्च गर्न विनियोजन गरेको छु ।

छ. गरिबी निवारणका कार्यक्रम तर्फ

राष्ट्रिय योजना आयोगको चालु १७ औं पञ्चवर्षीय योजनामा उल्लेख भए बमोजिम उक्त योजनाको समाप्ति अवधिसम्म राष्ट्रिय गरिबीको दर १०.५ प्रतिशतमा झार्ने लक्ष्य अनुरूप यस नगरमा रहेका विपन्न, गरिब, आर्थिक अवस्थाबाट पछाडी परेकालक्षित वर्ग तथा समुदाय समेतलाई राज्यको मूल प्रवाहमा ल्याई उनीहरूको आर्थिक विकासका लागि विभिन्न कार्यक्रममा खर्च गर्ने गरी लक्षित वर्ग तर्फ रु ३५,१०,०००।—(अक्षरेपी पैतिस लाख दश हजार रुपैया मात्र) रकम विनियोजन गरेको छु ।

२. सामाजिक विकास कार्यक्रम तर्फ

क. स्वास्थ्य तथा पोषण

स्वास्थ्य नै मानव जीवनको पहिलो सम्पति हो भन्ने ध्येयलाई आत्मसाथ गर्दै विगत आ.व.हरूबाट नै स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखि बजेट विनियोजन गर्दै आइरहेको र आगामी आ.व.मा समेत सो क्षेत्रको समग्र विकास र विस्तार गर्दै समयानुसार स्वास्थ्य सामाग्रीहरूको खरिद, स्वास्थ्यकर्मीहरूको उचित व्यवस्थापन, मानवीय प्राकृतिक विपदको नियन्त्रण तथा उपचार, लक्षित वर्गहरूको लागि घुम्ती स्वास्थ्य सेवा समेतमा खर्च गर्ने गरी शसर्त बाहेक रु १,४८,००,०००।— (अक्षरेपी एक करोड अठ्चालिस लाख रुपैया मात्र) रकम विनियोजन गरेको छु ।

ख. शिक्षा, भाषा, कला तथा साहित्य सम्बन्धी कार्यक्रम तर्फ

नगरपालिकाको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्दै नगरलाई शैक्षिक गन्तव्यको रूपमा अगाडि बढाउन, विज्ञ टोली सहितको अनुगमन, आई.सी.टी सहितको शैक्षिक सूचना केन्द्रको स्थापना, विद्यालय क्षेत्रको विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न, नगरपालिका स्तरीय वार्षिक परीक्षा सञ्चालन गर्न, कक्षा ८ सम्मका विद्यार्थीहरूकालागि पोशाक दिवा खाजा उपलब्ध गराउन, बाल विकासका विद्यार्थीकालागि झोला व्यवस्थापन गर्न, सरोकारवालाहरूलाई क्षमता विकाससम्बन्धी तालिम उपलब्ध गराउन, कक्षा ११ र १२ मा अध्ययनरत गरिब तथा जेहन्दार विद्यार्थीकालागि

छात्रवृत्ति प्रदान गर्न, बाल शिक्षा सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारी प्रोत्साहन कार्यक्रम, विज्ञान प्रयोगशाला लगायत विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा कार्यालय व्यवस्थापन गर्नका साथै नगरमा रहेका विभिन्न भाषाभाषी, कला तथा साहित्य क्षेत्रको संरक्षण र विकास एवम् विद्यालयका शिक्षक तथा कर्मचारीको सेवा सुविधा समेतका लागि संघीय सरकारबाट तोकी आएको सशर्त अनुदान बाहेकका शिर्षकमा खर्च हुने गरी रु.२,१४,५०,०००।- (अक्षरेपी दुइ करोड चौध लाख पचास हजार रुपैया मात्र) रकम विनियोजन गरेको छु ।

ग. सूचना तथा सञ्चार सम्बन्धी

स्थानीय तथा राष्ट्रिय स्तरमा स्थापित सञ्चार माध्यमहरुबाट नगरमा भएका गतिविधिहरु प्रसारण तथा प्रचार प्रसार गर्न यस पालिकाबाट हुने गतिविधिहरुको सूचना प्रकाशन गर्न कनकाई नगरपालिका क्षेत्र भित्रका पत्रकारहरुलाई पुरस्कृत गर्न, स्थानीय कला, साहित्यको प्रवर्द्धन गर्न रु २०,००,०००।- (बीस लाख रुपैया मात्र) रकम विनियोजन गरेकी छु ।

घ. खानेपानी तथा सरसफाई तर्फ

स्वच्छ खानेपानीको पहुँचबाट टाढा रहेका नागरिकहरुलाई खानेपानीको सर्वसुलभ सेवा उपलब्ध गराउन तथा नगरमा रहेका मुख्य सहरहरुको सरसफाई समेतका कार्यक्रमहरु संचालन गर्नेनीति बमोजिमकाकार्यक्रममा खर्च गर्न शसर्त बाहेक जम्मा रकम रु.३०,००,०००।- (अक्षरेपी तीस लाख रुपैया मात्र) बजेट विनियोजन गरेकोछु ।

ङ. महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशीकरण

अपाङ्गता पुनःस्थापना कार्यक्रम कोशी प्रदेश, साझेदार संस्था करुणा फाउण्डेशन नेपाल र कनकाईनगरपालिकाको साझेदारीमा सञ्चालन गर्नका लागि रु २१,०५,०००।- (एक्काइस लाख पाँच हजार रुपैयाँ मात्र) आगामी आ.व २०८२/८३ मा वालमैत्री कार्यक्रमको दीगोपना कायम गर्ने कार्यक्रम गर्न र बालकोष समेतको लागि आवश्यक पर्ने रकम रु. १३,००,०००।- (अक्षरेपी तेह्र लाख रुपैया मात्र)

च. संघ संस्था सहयोगको लागि रु.७१,००,००० (अक्षरेपी एकहत्तर लाख मात्र) गरेको छु ।

छ. युवा खेलकुद तथा नवप्रवर्तन

स्थानीय प्रतिभाशाली विभिन्न खेलका खेलाडीहरुलाई प्रोत्साहन गर्न खेलकुद प्रतिष्ठान)sports Academy(स्थापना गरि व्यवसायिक खेलाडी उत्पादन गर्न र विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिताहरु आयोजना गर्न यस नगरपालिकाका साथै झापा जिल्लाका अन्य पालिकाहरुसंग साझेदारी सहकार्य र समन्वय, गर्नसाथै युवाहरुलाई लागूपदार्थ तथा दुर्व्यसन जस्ता कुलतको नियन्त्रण गर्न र उनीहरुलाई नवप्रवर्तनमा आधारित प्रविधिमैत्री स्वरोजगार तर्फका विविध कार्यक्रममा खर्च गर्ने गरीसशर्त बाहेक रकम रु ३९,००,०००।- (अक्षरेपी उनान्चालीस लाख रुपैयाँ मात्र) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३) पूर्वाधार विकास क्षेत्र तर्फ

क) भवन, आवास तथा बस्ती विकास

नगर भित्रको सहरीकरणलाई व्यवस्थित, वातावरणमैत्री र दीगो बनाउन भवन निर्माण आचारसंहिता तथा बस्ती विकासका आधारभूत मापदण्डलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन नगरका वडा कार्यालय निर्माण रु.५०,००,०००।—(अक्षरेपि पचास लाख रुपैया मात्र), तथा कृषि भवन क्रमागतका लागि रु.२,००,००,०००।— (दुई करोड लाख) र बहुउद्देश्य भवनका लागि रु.१,५०,००,०००।—(एक करोड) नगरप्रहरी व्यापक निर्माणका लागि रु ८२०००००। (अक्षरेपि बयासी लाख) समेत गरी ससर्त बाहेक जम्मा रु.५,०७,००,०००।— (अक्षरेपि पाँच करोड सात लाख रुपैया मात्र) रकम खर्च गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु ।

ख) सडक पुल तथा यातायात

"हाम्रो विकास हाम्रो साथ जुटौं एकै साथ" भन्ने नारालाई मूर्तरूप दिन पूर्वाधारहरूको निर्माण गर्न विभिन्न निकायहरूको साझेदारीमा सडक, पुल जस्ता क्षेत्रहरूको विकास गर्दा सम्बन्धित क्षेत्रहरूको उपभोक्तालाई जिम्मेवार बनाउने नीति अनुसार सडक मर्मत संभार, सडक बोर्ड तथा विभिन्न सडकहरूको निर्माण तथा भुक्तानीको लागि समेत गरी शसर्त र समपुरक बाहेक रु.३,९३,००,०००।—(अक्षरेपि तीन करोड त्रियानब्बे लाख रुपैया मात्र) रकम खर्च गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु।

क) जलस्रोत, विद्युत तथा स्वच्छ उर्जातर्फ

परम्परागत उर्जामा निर्भर परिवारलाई वैकल्पिक उर्जाप्रति प्रोत्साहन गर्न समेत आवश्यक पर्ने रकम रु ४३,००,०००।— (अक्षरेपि तेत्तीस लाख रुपैया मात्र) रकम खर्च गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु।

ख) सूचना तथा सञ्चार प्रविधितर्फ

सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा विविध कार्य गरी नगरलाई सूचनाप्रविधिमैत्री नगर बनाउदै जाने नीति अनुरूप आवश्यक सूचना प्रविधि सामग्री, सर्भर मर्मत तथा इक्युपमेन्ट खरिद र जडान लागि रकम रु २६,००,०००।—(अक्षरेपि छुब्बीस लाख रुपैया मात्र) खर्च गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु।

४) वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

क) वन, भू-संरक्षण तथा जैविक विविधता

वन, जैविक विविधता, भू-संरक्षण एवं प्रवर्द्धन गर्दै त्यसको दिगो उपभोग र जलवायुको असर र न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्बन गरी सामुदायिक वन तथा जलाधार क्षेत्रको संरक्षण गर्ने र नदी नियन्त्रणका लागि समेत खर्च गर्न रु.७७,५२,१०१।—(अक्षरेपि सतहत्तर लाख बाउन्न हजार एक सय एक) रकम खर्च गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु ।

ख) वातावरण व्यवस्थापन

नगर क्षेत्र भित्र पूर्वाधार निर्माण गर्दा वातावरण संरक्षण र दिगो विकासलाई लक्षित गरी वातावरणमैत्री कार्यक्रम प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाउन सार्वजनिक तथा सरकारी जग्गाको संरक्षण समेतका लागि रु ९,००,०००।- (अक्षरेपी नौ लाख रुपैया मात्र) रकम खर्च गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु ।

ग) विपद जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूल

कोशी प्रदेश सरकार तथा झापा जिल्लाका ४ वटा स्थानीय तह कनकाई ,अर्जुनधारा विर्तामोड नगरपालिका र बुद्धशान्ती गाउँपालिकाको संयुक्त लागत साझेदारीमा निर्माणाधिन एकिकृत विपद व्यवस्थापन केन्द्र निर्माणको लागि सहयोग तथा समन्वय गर्न र नगर क्षेत्र भित्र हुन सक्ने सम्भावित प्राकृतिक प्रकोप, बाढी, पहिरो, आगलागी, नदी कटान जस्ता विपदबाट नागरिकको जीवन रक्षाको लागि नगरपालिकामा स्थापना भएको विपद व्यवस्थापनकोष सञ्चालन गर्न, नगरको विपद पूर्व तयारी तथा विपद प्रतिकार्य योजना (DPRP) र स्थानीय विपद जलवायु परिवर्तन उत्थानशील प्रतिकार्य योजना (LDCPR) मा उल्लेख भए अनुसार विपद क्षेत्रहरुको जोखिम न्यूनीकरण गर्न, नदी नियन्त्रण गर्न, प्राकृतिक श्रोतमा हुने दोहनलाई नियन्त्रण गर्न, विपद पूर्व तयारी अन्तर्गत खाद्य तथा गैरखाद्य र उद्धारका सामग्री खरिद तथा वितरण गर्न एवम् प्रकृतिजन्य विपद नियन्त्रणका लागि आवश्यक प्रवर्द्धनात्मक तथा उपचारात्मक कार्य प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्नका लागि आवश्यक पर्ने बजेट रु ४२,००,०००।— (अक्षरेपी ब्यालिस लाख रुपैया मात्र) रकम खर्च गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु।

५) संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्रको विकास कार्यक्रम तर्फ

क. नीति, कानून, न्याय तथा सुशासनतर्फ

सार्वजनिक सेवालाई सुशासनको मूलभुत आयामसँग आवद्ध गर्न, विभिन्न ऐन कानून निर्माण गर्न, जनमुखी, जवाफदेही, पारदर्शी, समावेशी तथा जनसहभागितालाई प्राथमिकतामा राखि असल शासनका आधारभूत मान्यता/अभ्यासलाई आत्मसाथ गरी नागरिकले पाउने सेवा सहज, छिटो छरितो संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाउन, नगर तथा वडाबाट सम्पादन हुने न्याय सर्वसुलभ रुपमा प्रदान गरी कानुनी निरूपण गर्न समेतका लागि रु १३,४०,०००।—(अक्षरेपी तेर्ह लाख चालिस हजार रुपैया मात्र) रकम खर्च गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु ।

ख. संगठन तथा क्षमता विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन र सेवा प्रवाह

कनकाई नगरपालिकाको १७ औं नगरसभाबाट स्वीकृत संगठन संरचना र दरबन्दी व्यवस्थापन (O & M) अनुसारको स्वीकृत जनशक्ति व्यवस्थापन गर्न, जनशक्ति तथा पदाधिकारी (CDC Plan मा उल्लेख भए अनुसार) को क्षमता विकास गर्न, स्थायी तथा करार सेवाका कर्मचारीहरुको तलब भत्ता लगायतका सेवा सुविधा उपलब्ध गराउन, जनप्रतिनिधीको सेवा सुविधा, कार्यालय संचालनका लागि आवश्यक सामग्री खरिद गर्न, सवारी साधन खरिद तथा मर्मत सम्भार गर्न, आयोजना तथा योजनाहरुको अनुगमन,मूल्याडकन,अतिथि सत्कार व्यवस्थापन, कर्मचारी अवकाश कोष, कार्यालय सञ्चालनमा रहेका विभिन्न घरभाडा भुक्तानी, पूँजीगत परामर्श सेवासमेतका

कार्यहरू सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक पर्ने रकम रु ११,३०,००,०००-(अक्षरेपी एघार करोड तीस लाख) तथा वडा कार्यालयहरूलाई उपलब्ध गराईने अनुदान रकम रु. ७,४१,००,०००।- (अक्षरेपी सात करोड एकचालिस लाख रुपैया मात्र) परामर्श सेवा खरिद लगायत संस्थागत क्षमता विकासमा रु १३३१५०००। (अक्षरेपी एक करोड तेत्तिस लाख रुपैया मात्र) समेत गरी ससर्त बाहेक जम्मा रकम रु २०,८२,५४,१०१।— (अक्षरेपी बीस करोड बयासी लाख चउन्न हजार एक सय एक रुपैया मात्र) बजेट खर्च गर्ने गरी विनियोजन गरेको छु ।

ग. राजस्व तथा श्रोत परिचालन

आन्तरिक आय वृद्धि गर्नका लागि कर प्रणालीहरूलाई थप व्यवस्थित गर्दै क्रमशः संघीय तथा प्रदेश सरकारको नीति बमोजिम करका दर भन्दा पनि दायरालाई थप फराकिलो बनाउन, सडक पूर्वाधार सेवा शुल्क र विभिन्न क्षेत्रका लागि संविधानको अनुसूचीमा व्यवस्था भए अनुसार स्थानीय तहका लागि तोकिएका कार्य क्षेत्रबाट नै ऐन, कानूनको परिधि भित्र रहि अधिकतम श्रोत व्यवस्थापन गर्नका लागि आवश्यक जनशक्ति, विज्ञ, सचेतना मुलक कार्यक्रम समेतका लागि खर्च गर्ने गरी आवश्यक रकम रु १०,००,०००।- (अक्षरेपी दश लाख रुपैया मात्र) बजेट विनियोजन गरेको छु ।

माथि उल्लेख भए अनुसार सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमका लागि यस नगरलाई प्राप्त हुने अनुमानित रकम रु. ३०,००,००,०००।- (अक्षरेपी तीस करोड) सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन ऐन तथा निर्देशिका बमोजिम नै सञ्चालन हुने व्यहोरा यस सम्मानित नगरसभा समक्ष अवगत गराउन चाहान्छु। यसलाई नगरको आय-व्यय विवरणमा समावेस गरिएको छैन।

सभाध्यक्ष महोदय

नगर सभासद् ज्यूहरू ।

अब, म

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेख भए बमोजिमको परिधि भित्र रहने गरी खर्च गर्न विनियोजित कुल बजेटबाट हालसम्म विभिन्न चालु तथा पूँजीगत शीर्षकहरूमा प्राप्त हुने राजस्व तथा अन्य कूल आम्दानी र सो बमोजिम हुने खर्चहरूको यथार्थ आय-व्यय विवरणको संक्षेपिकरण यस सम्मानित नगरसभा समक्ष पेस गर्ने अनुमति चाहन्छु।

कनकाई नगरपालिका
आ.व. २०८२/०८३ को अनुमानित आय विवरण तर्फ (संक्षेपमा)
(आ.व. २०८२/०८३ को प्रस्तावित आय अनुमान समेत)

सि.नं.	राजस्व शिर्षक नं.	आयको शिर्षक	प्रस्तावित आय आ.व. २०८१।८२ को	कार्याविक आय २०८२ जेठ मसान्त सम्मको	प्रस्तावित आय २०८२ जेठ मसान्त सम्मको प्रतिशततमा	आ.व. २०८१।८२ को प्रस्तावित आय	आ.व. २०८२।८३ को प्रस्तावित आय	आ.व. २०८३।८४ को प्रस्तावित आय	आ.व. २०८४।८५ को प्रस्तावित आय	आ.व. २०८५।८६ को प्रस्तावित आय	कैफियत
१	११३१३/११३१४	सम्पत्ती / मालमत्त तथा भुमिकर	१५००००००.	१५५१७१०७.२७	१०३.४५	१५००००००.	१५००००००.	१६५०००००.	१८१५००००.	१९९६५०००.	
२	११३२१	धर जग्गा बहाल कर	४५०००००.	२८४६६७५.९९	६३.२६	४५०००००.	४५०००००.	४९५००००.	५४४५०००.	५९८९५००.	
३	११३२२	बहाल विरीटी कर	६५०००००.	८६१८७५४.५०	१३२.६	६५०००००.	९७०००००.	१०६७००००.	११७३७०००.	१२९१०७००.	
४	११६११ / ११६१३	जयबसाय कर	५००००००.	३६६६४००.००	७३.३३	५००००००.	५००००००.	५५०००००.	६०५००००.	६६५५०००.	
५	१४२२	सवारी वर्ती कर	१०००००.	०.	०.	१०००००.	१०००००.	११००००.	१२१०००.	१३३१००.	
७	१४५२१	प्रशुपण नियन्त्रण तथा फोटोवर मैला संकलन शुल्क	१००००००.	२६१६००.००	२६.१६	१००००००.	१५०००००.	१६५००००.	१८१५०००.	१९९६५००.	
९	१४२४१	सवारी पार्किङ शुल्क	१०००००	०.००	०.	१०००००.	५००००.	५५०००.	६०५००.	६६५५०.	
१०	१४२७२	नक्सा पास वर्ती तथा भविकरण वस्तु	५००००००.	२२४६८०३.७१	४४.९४	५००००००.	३००००००.	३३०००००.	३६३००००.	३९६३०००.	
११	१४२४३	सिफारिस वस्तु	७००००००.	७३१३००४.८८	१०४.४७	७००००००.	७५०००००.	८२५००००.	९०७५०००.	९९८२५००.	
१२	१४२४४	नाता प्रमाणित वस्तु	२००००००.	२३९८००.००	११९.९	२००००००.	२५०००००.	२७५००००.	३०२५०००.	३३२७५००.	
१३	१४२२१	न्यायिक वस्तु	४०००००.	१४६७००.००	३६.६८	४०००००.	४०००००.	४४००००.	४८४०००.	५३२४००.	
१६	१४२१३	अन्य विक्तीबाट प्राप्त हुने रकम वन पैसावर समेत	२५००००००.	२२०३८९५.३०	८८.१६	२५००००००.	२५००००००.	२७५०००००.	३०२५००००.	३३२७५०००.	
१७	१४२४९	अन्य विविध अनुमान	७००००००	०.००	०.	०.	०.	०.	०.	०.	
१८	१४२१९/१४५२९/१४५११	अन्य सेवा शुल्क तथा विक्ती जेलपत्र	२५००००००.	१६८२४००.७६	६७.३	२५००००००.	१०००००००.	११००००००.	१२१०००००.	१३३१००००.	
१९	१४२६५	घटना वर्ती वस्तु	६००००००.	७१७०००.००	११९.५	६००००००.	६००००००.	६६०००००.	७२६००००.	७९८६०००.	
२०		कोटाभाडा वाट प्राप्त आय					३०००००००.	३३००००००.	३६३०००००.	३९६३००००.	
		सम्पत्ती सम्पत्ती बहालबाट प्राप्त आय					३०००००००.	३३००००००.	३६३०००००.	३९६३००००.	
		अन्य विक्तीको जेठबाट प्राप्त हुने आय				१५००००००.	१६५०००००.	१८१५००००.	१९९६५०००.		
२२		कुल जम्मा आन्तरिक आय	५०७४०००००	४५३२८११२.४१	८९.३३	५००४०००००.	५८२४०००००.	६४०६४००००.	७०४७०४०००.	७७५५१७४०००.	
२	१४१५७	निरजन्म पत्रार्थको विक्ती	१००००००००	१४३३६२८३.००	१४३.३६	११०००००००.	१५२००००००.	१६७२०००००.	१८३९२००००.	२०२३१२०००.	प्रतिफलबाट प्राप्त हुने आय प्रयोग
३	१४७७२	निर्माण कर	५००००००	३११०००	६२.२	३००००००.	३००००००.	३३०००००.	३६३००००.	३९६३०००.	प्रतिफलबाट प्राप्त हुने आय प्रयोग
४	१४७४९	मनोरञ्जन कर तथा फर्दक प्रयोग शुल्क	२५००००००	६८३८८४.०३	२७.३६	१८०००००००.	१८०००००००.	१९६००००००.	२१७८०००००.	२३९५८००००.	प्रतिफलबाट प्राप्त हुने आय प्रयोग
५	१४४५६	सवारी कर प्रयोग	१००७९००००	९४२५५५०.२४	९३.५२	१००००००००	१२६०८०००००.	१३८६८०००००.	१५२४५६८०००.	१६७८१२४८०००.	प्रतिफलबाट प्राप्त हुने आय प्रयोग
१	११३१५	धर जग्गा रजिष्ट्रेशन वस्तु	२००००००००	१२०६७०१३.२८	६०.३४	२२००००००००.	२३००००००००.	२५३०००००००.	२७८३००००००.	३०६१३०००००.	प्रतिफलबाट प्राप्त हुने आय प्रयोग
६	१३३११	वित्तिय समानिकरण प्रयोग	८३१८००००	६३१४२४०	७५.९१	८४१९००००	१२१९९०००००.	१३४१८९००००.	१४७७०७९०००.	१६२३६८६९०००.	
७	१३३१३	स-सर्ल अनुदान पुर्जिमल प्रयोग	२०३०००००००	७७३३३३५	३८.१	११७०००००००	९९०००००००.	१०८९०००००००.	११९७९०००००.	१३१७६९०००००.	
८	१३३१२	स-सर्ल अनुदान बालु प्रयोग	५०७५००००	५३८२६६८	१०६	७६२४००००	४४८३०००००.	४९३१३०००००.	५४२४४३००००.	५९६६८७३००००.	
९	१३३३१७	समयवृत्त अनुदान पुर्जिमल प्रयोग	१२४०००००००	९३३३३३३	७५.२७	१३००००००००	१२९०००००००.	१४१९०००००००.	१५६०९००००००.	१७१६९९०००००.	
१०	११४१११२१	राजस्व बौटफाट संघ	९८३३८३०००	७२३९७१४६.९२	७३.६२	५००००००००	११२९०३१०१०१.	१२४१९३४११०१०१.	१३६६१२७५२.२१	१५०२७४०२७.४३	
११	१४१५३	सेवावृत्ती	१६९४०००	०	०.	६७०२०००.	०.	०.	०.	०.	
१२	१३३११	वित्तिय समानिकरण संघ	१३१२००००००	१२३४१७३०००	९४.०७	१३४५०००००००.	१२९१०००००००.	१४२०१०००००००.	१५६२११०००००.	१७१८३२१०००००.	
१३	१३३१२	स-सर्ल अनुदान बालु संघ	२१७७३३००००	२०७६७२९४०	९७.१६	२१४६४९००००	२०९९०००००००.	२३०८९०००००००.	२५३९७९०००००.	२७३७६९०००००.	
१४	१३३१३	स-सर्ल अनुदान पुर्जिमल संघ	७५००००००	१३६११०००	१८१.४८	१५४११०००	३२६०००००००.	३५८६०००००००.	३९४४६०००००.	४३३९०६०००००.	
१५	१३३१७	समयवृत्त अनुदान पुर्जिमल संघ	१५०००००००	०	०.	०	५२०००००००.	५७२००००००००.	६२९२०००००००.	६९२१२०००००००.	
१६	१३३१५	विशेष अनुदान संघ	२००००००००	४९५००००	२४.७५	३००००००००	३६६०००००००.	४०२६०००००००.	४४२८६०००००००.	४८७१४६०००००००.	
		अनुमानित बैक मौज्जात					२९९९२०००००.	३२९९१२०००००.	३६२९०३२०००००.	३९९१९३५२०००००.	
		कुल जम्मा प्रयोग तथा संघको आय	५६२११२७०००	४७२३०४४३६.४	८४.०२	४७२३७००२००००.	६४८६८५१०१०१.	७१३५५३६११०१०१.	७८४९०८९७२.२१	८६३३९९८६९.४३	
		कुल जम्मा आय	६१२८५२७०००	५१७६३२४८८.९	८४.४६	५२४१००२००००.	७०८६९२५१०१०१.	७७७६१७६११०१०१.	८४५३७९३७२.२१	९४०९१७३०९.४३	

कनकाई नगरपालिका
आ.व. २०८२/०८३ को अनुमानित व्यय विवरण (संक्षेपमा)

क्र.स.	शिर्षक	रकम	कैफियत
आर्थिक विकास तर्फ		कुल २७१८००००	
१	कृषि तथा खाद्य सुरक्षा	११२७००००	
२	पशुपक्षी विकास	२८०००००	
३	पर्यटन तथा संस्कृति	३००००००	
४	भूमि व्यवस्था सहकारी तथा वित्तिय सेवा कार्यक्रम	१८०००००	
५	श्रम तथा रोजगारि	४८०००००	
६	लक्षित वर्ग (गरिवि निवारण)	३५१००००	
सामाजिक विकास		कुल जम्मा ५५६५५०००	
१	स्वास्थ्य तथा पोषण	१४८०००००	
२	शिक्षा	२१४५००००	
३	सूचना तथा संचार	२००००००	
४	खानेपानि तथा सरसफाई	३००००००	
५	लैङ्गिक समानता तथा समावेसिकरण करुणा फाउन्डेसन समेत	२१०५०००	
६	बालमैत्री कार्यक्रम	१३०००००	
७	संस्थागत सहयोग	७१०००००	
८	युवा खेलकुद तथा नवप्रवर्तन	३९०००००	
पुर्वाधार विकास		कुल जम्मा ९२६०००००	
१	भवन तथा आवास	५०७०००००	
२	सडक पुल तथा यातायात	३२३०००००	
३	सूचना तथा प्रविधि	२६०००००	
४	साझेदारी कार्यक्रम	५००००००	
५	मर्मत संभार कोष	१००००००	
६	निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मतसंभार	१००००००	
संस्थागत विकास तथा सुसासन		कुल जम्मा २०७०५५०००	
१	निति कानुन न्याय तथा सुसासन	१३४००००	
२	चालु खर्च तथा कार्यालय संचालन समेत	११३००००००	
३	वडालाई दिने अनुदान	७४१०००००	
४	राजस्व तथा स्रोत परिचालन	१००००००	
५	उर्जा विकास	४३०००००	
६	संस्थागत क्षमता विकास सुशासन तथा सेवा	१३३१५०००	

वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन		कुल जम्मा ३२४४३५१०१	
१	वन भूसंरक्षण तथा जैविक विविधता (नदि नियन्त्रण)	७७५२१०१	
२	वातावरण व्यवस्थापन	९०००००	
३	विपद जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन	४२०००००	
४	संघिय, प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित ससर्त, समपुरक तथा विशेषअनुदान खर्च	३११५८३०००	
	कुल जम्मा	७०६९२५१०१	

सभाध्यक्ष महोदय

सम्पूर्ण नगरसभा सदस्यज्यूहरू

मैले यस सम्मानीत नगरसभा समक्ष प्रस्तुत गरेको आ.व. २०८२/८३ को बजेटको कार्यान्वयनबाट नगरको आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्रमा उपलब्धी हासिल हुने, आर्थिक,सामाजिक,पूर्वाधार विकास,वन वातावरण तथा विपद,संस्थागत क्षेत्रको रुपान्तरणको थप आधार निर्माण हुन जाने, पुर्वाधार निर्माण हुने, स्थानीय गरिबीमा कमी आउने, न्यायपूर्ण समाज निर्माण हुने, निजी क्षेत्र र नगरको समावेशी लगानीले नगर समृद्धिको शिखरमा पुग्ने अपेक्षा लिएको छु। नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारले लिएको आर्थिक वृद्धि र समष्टिगत आर्थिक स्थायीत्व सहितको सन्तुलित दिगो आर्थिक विकासको आधार सिर्जना भई नेपाल सरकारले लिएको आर्थिक वृद्धिदरको लक्ष्य समेत पूरा हुने अपेक्षा गरेको छु।

हाल विश्व अर्थतन्त्रमा देखिएको आर्थिक उतार चढावकोप्रत्यक्ष प्रभावले नेपालकोअर्थतन्त्रका सूचकहरूमा समेत असर परेको र बढ्दो प्रकृतीजन्य जोखिमले बजेटको कार्यान्वयनमा प्राप्त गर्ने नतिजामा समेत असर पुर्याउन सक्ने देखिन्छ। यसर्थ माथि उल्लेख गरिएका समग्र क्षेत्र तथा विषयहरूमा तोकिए बमोजिमका कार्यक्रमहरूमा गरिने खर्चबाट यस नगरका नगरवासीको आय स्तरमा वृद्धि भई नागरिकहरूको जीवनस्तरमा सुधार आउने अपेक्षा लिएको छु।

प्रस्तुत वजेट तर्जुमाका क्रममा आदरणीय नगर सभाध्यक्षज्यू, सम्पूर्ण नगरसभा सदस्यज्यूहरू, नगरमा रहेका सम्पूर्ण राजनैतिक दल ,राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू साथैबजेट लेखन कार्यमा खटिनुहुने कर्मचारीहरूबाट प्राप्त सहयोग प्रति हार्दिक सम्मान एवम आभार व्यक्त गर्दछु। यसरीनै बजेट तर्जुमाकै प्रकृत्यामा अमूल्य सुझावका लागि नगरमा रहेका राजनैतिक दलका भातृ सङघ/संगठनहरू,नगरका विभिन्न विषयगत समितिहरू,नगरवासीहरू, निजी तथा सहकारी क्षेत्र, संचारकर्मी एवम पत्रकारहरू, नगरको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा करिब नगरको विकासमा योगदान पुर्याउनुहुने सम्पूर्ण करदाताहरू प्रति हृदय देखि धन्यवाद दिन चाहन्छु। साथै सम्पूर्ण नगरवासी दिदी बहिनी तथा दाजुभाइहरूलाई कनकाई नगरको विकास प्रयास र नागरिकको जीवन स्तरमा उल्लेखिय परिवर्तन ल्याउने कार्यमा हातेमालो गर्दै अगाडी बढ्न हार्दिक अनुरोध गर्दछु।

सभाध्यक्ष महोदय

सम्पूर्ण नगरसभा सदस्यज्यूहरू

अन्त्यमा, अब म यस नगरपालिकाको आ.व. २०८२/०८३ को आर्थिक विधेयक, २०८२ र विनियोजन विधेयक, २०८२ लाई नगरसभा समक्ष छलफलको लागि निर्णयार्थ पेस गर्दछु।

मिति: २०८२/०३/१० गते मंगलवार

आशा शिवाकोटी

(नगर उपप्रमुख)

कनकाई नगरपालिकाको कार्यालय,
जामुनवारी, झापा, कोशी प्रदेश, नेपाल